

Slivniški pogledi

| november 2022 | letnik 9 | številka 90 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjce | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredek | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 019006

3 Uvodnik

4 Intervju

Ana Ivančič

7 Iz občinske hiše

10 Aktualno

12 Volitve

16 Gospodarstvo

18 Dogaja se

23 Ljudje med nami

Slavko Červek

24 Notranjska, obujena in dragocena

26 Ideja za izlet

27 Dediščina

28 Kultura in kulturniki

31 Obveščamo

32 Mladi mladim

34 Šport

Boštjan Ule

36 Notranjski regijski park

38 Razgibajmo možgane

39 Utrip

40 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerknica in bodi obveščen o dogajanju!

Prenos iz App Store

NA VOLJO V Google Play

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerknica

Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.

Fotografija na naslovnici: Tek po Rakovem Škocjanu, fotograf: Ljubo Vukelič

Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerknica. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Gregor Mišič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4120 izvodov

ISSN: 2386-0197

✉ **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerknica

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Med jezerom in previsokimi pričakovanji

📷 Ljubo Vukelič

Zadnja leta opazneje zaznavam raztresenost misli, ki želijo hkrati početi mnogo stvari in nenehno preskakujejo. Stik z naravo in občutek popolne prepuščenosti trenutku sta tista, ki jih umirita in me osredotočita. Velikokrat tečem, pogosto najbrž bežim od psihičnih obremenitev. Tečem in pogosto odlašam z drugimi opravili. Zatečem se na Cerkniško jezero. Na območju

jezera z lipsenjsko-žerovniške strani mi je najprijetneje. In najbližje. Običajnih turistov, ki ob hitrem obisku znamenitosti naredijo kljukico in gredo na naslednjo, ni. Poslušanje potoka, opazovanje narave in prepuščanje naključnim mislim najverjetneje niso dovolj zanimivi. Ko se zares ustavim, za nazaj nehote premišlujem, kaj mi je pomembno in kako bi rad živel. Smer razmišljanja je vedno podobna. Kako bi rad živel, se mi zdi stvar raziskovanja in ne le trenutnega prepričanja. Preveč hitenja in razmišljanja o prihodnosti pa me odmika od raziskovanja. Ustaviti in soočiti se s trenutkom ni vedno lahko.

Tokrat se je odlašanje pisanja uvodnika izplačalo, saj se mi je dan pred predsedniškimi volitvami zgodilo eno največjih naključij. Iz postelje sem se zvalil skoraj za čas kosila, ponoči sem pisal, pa tudi drugače se imam za velikega mojstra poznega vstajanja. Hitro sem se znašel na domačem stranišču. Tako kot vsak sodoben uporabnik pametnih naprav sem na hitro pregledal spletni oglasnik »Bolha«, če se prodaja kakšna zanimiva starejša knjiga o Cerkniškem jezeru. Med petdesetimi oglasi je v prodaji nekaj novejših knjig, ki jih že imam, in nekaj razglednic različne starosti. V oči mi je padla črno-bela razglednica s fotografijo delčka jezera, lokacije ne prepoznam. Cena sedmih evrov me je od razmišljanja o nakupu sicer za trenutek odvrnila, vendar sem si za oglas vzel čas. Prodajalec je objavil tudi fotografijo hrbtne strani, kjer je prostor za naslovnik in sporočilo; tega sem prebral najprej. Preveril sem še enkrat, ali prav vidim ime prejemnika. Razglednica je bila leta 1968 namenjena mojemu staremu atu z Lipsenja, ki se je poslovil več kot desetletje, preden sem se rodil, poslana pa je bila v psihiatrično bolnišnico Polje. Takrat se je zdravil zaradi »živčnosti«, kot sta mi večkrat pravila

starša. Pisava pošiljatelja mi je bila že ob prvem pogledu precej znana in ob ponovnem prebiranju sporočila sem ugotovil, da je razglednico poslala moja stara mama, atova žena. Včasih je treba pozabiti na ceno in pogledati vrednost. V ponedeljek je bila razglednica po 54 letih nazaj doma.

Katere koli volitve mi vedno izzovejo isto misel: na izjave in prepričanje »vsi so pokvarjeni in vsi kradejo« težko pristanem. Bil sem del študentske politike, nekaj malega pa že razumem, kaj pomenijo usklajevanje, razprava in utemeljeno zagovarjanje stališč. Ob misli na volitve se spomnim zadnjih mesecev pred aprilskimi volitvami v državni zbor, ko sem s strani marsikoga v svoji bližini in daljini občutil motečo napetost ter nenehne sodbe o pravih in napačnih stališčih. Kot da je vse na tem svetu tako preprosto, da lahko vrednotimo le kot slabo ali le kot dobro in da je enako z vrednotenjem ljudi. Zaradi pomembnega sporočila samemu sebi sem takrat volilni listek prečrtal, nanj na veliko zapisal »več tolerantnosti« in ga zatlačil v skrinjico. Če dobro pomislim, tolerantnosti pogosto tudi meni zmanjka. Zame volitve predstavljajo sprejemanje sebe in razumevanje drugih. Trudim se, res se trudim razumeti stališča, ki so popolnoma drugačna od mojih, in njihove razlage. Razmišljanje o razumevanju drugih me spomni na način vožnje mnogih v času povečanega prometa na slovenskih cestah, ki se mu zadnje leto izrazito izogibam. Posebno ko vozim po hitri cesti ali avtocesti, obstaja zelo velika verjetnost, da se bo za mojim avtomobilom pojavila oseba s polmetrsko varnostno razdaljo in pri vožnji »za ritjo« vztrajala ne glede na okoliščine. Temu pa je dodano še živčno vijuganje od enega do drugega roba cestnega pasu. Ne morem zanikati nizke do srednje psihične napetosti, ki mi jo tak način vožnje povzroča. Med tem pa pomišljam o osebnostnih potezah voznika ali voznice. Po težkih pogajanjih samim s seboj si na silo priznam, da sem težko upravičeno jezen na nekaj, česar ne razumem. Vsak, ki to počne, ima najbrž razlog za prepričanje, da je tako edino prav. Obstaja sicer tudi možnost, da je možgane pozabil doma. Bojim se, da je pri izražanju demokracije in razumevanju politike družbe podobno. Ne obstajata le ena rešitev in le ena razlaga.

Spomnim se na misel ameriškega novinarja in pisca prejšnjega stoletja Henryja Louisa Menckna: »Za vsako zapleteno težavo obstaja odgovor, ki je jasen, preprost in napačen.«

Gregor Mišič

Ana Ivančič

Slivljanka, rojena pri Bahnetovih na Rudolfovem; na Rudaflém, kot pravi sama. Kléna gospa, ki se preizkušénj ne ustraši. Nasprotno – iz vsake potegne najboljše. Léta je bila prvo íme Društva žena in deklet na podeželju Klasje. Varuhinja notranjske tradícijske se veseli prihoda šestega pravnuka.

S Slivniškimi pogledi smo že obiskali Rudolfovo. Tiha vasica je.

Zdaj je prazna. Pred vojsko nas je bilo 43, zdaj so pa trije. Vojska je naredila svoje, 18 jih je šlo. Enega so Italijani ubili, en je ostal v internaciji, druge vaščane smo izgubili po vojni. Ni bilo več moških, fantov in gospodarjev. Naša sta ostala, stari ata in atek. Veliko kmetij si takrat ni več opomoglo. Fantiči so morali gospodariti in počasi so ljudje začeli odhajati »doli«. Tudi politika je bila taka. Prec po vojski so morale punce kar na silo v šolo, tudi moja sestra je šla v Logatec v gimnazijo, nekaj jih je šlo v službo. Gimnazija je bila še v Starem trgu in Logatcu. No,

takrat ni bilo nobenega zmerjanja med nami, nobenega sovraštva. Partizanski in domobranski smo morali živeti skupaj. Zdaj sem prav jezna. Od kod to sovraštvo? Ko bi samo en dan vojske probali, bi nehali!

Kdaj ste vi odšli »doli«, kot rečete?

Jaz sem bila v vasi pri mlajših, 39-letnica sem. Oče je umrl, ko sem bila petnajst let stara, starejši brat je šel k vojakom, stari ata so takrat imeli 93 let, ta mlajši brat pa osem. Ko je ta starejši brat prišel od vojakov, sem šla v Cerknico. Ta prvo na Brest, pri Klemenu sem osem let živela. Takrat so v Cerknici naredili Hotel in mi je Ivan Klemenov zrihtal delo tam, pa pri Zgoncu sem delala. Tri leta. Poročila

sem se in na Uncu sva z možem 65. leta kupila hišo. Mož je bil z Unca, šofer. Ko so bili otroci majhni, ni bilo vrtca, zato sem morala za nekaj let

Velika razlika od proizvodnje, kajne?

Uf. Proizvodnja, norma! V Kartonažni je bila dobra plača, tudi ljudje so bili v redu. Neprimerno bolj je bilo

Znanje rada deli z vsemi – od etnologov do otrok v vrtcih in šolah.

pustiti službo. Novo hišo sva naredila v Slivcah, jaz pa sem se zaposlila v Kartonažni na Rakeku. Po nekaj letih sem šla v dopisno ekonomsko šolo. No, naredila sem še sedmi in osmi razred, ker pri Svetem Vidu ni bilo cele osemletke. V šestih mesecih

sproščeno kot na Brestu. Na Brestu sem bila takrat, ko je pogorel. Štiri močne punce so nas potem dali na Krajcavo žago, po dvanajst ur smo delale. Pesek smo kopale, v škornjih po potoku do Brezja, vse do novembra. Deske smo tudi nakladale. Nekaj punc je šlo pa malavarit. Kar čudni časi so bili.

» Spoštovati smo morali ljudi, sploh starejše.«

sem naredila oba razreda, ekonomsko z zaključnim izpitom vred pa v treh letih. Potem sem dobila službo na občini. Enajst let sem bila tam na davčni, do upokojitve. Zelo lepo sem se imela.

Omenili ste vidovsko šolo. Kakšni spomini vas vežejo nanjo?

Lepi. Čez 100 nas je bilo. Eno leto nas je imela neka profesorica, potem pa Milan Lobe, iz Stične doma. Vseh 100 nas je učil! Od osmih do opoldne so bili ta veliki razredi, od enih do štirih pa prvi trije. Vmes je šel na kosilo. Gregačeva mama mu je kuhala. Pospravljali sva mu pa jaz in še ena sošolka, ker nisva

imeli sitnosti z učenjem. Tudi prali sva mu. Pod šolo je bila šolska štirna. V aluminijastem loncu sva namočili perilo, ga oprali na perilniku, ovili in obesili na vrtu. Tudi sobo, ki jo je imel v šoli, sva mu pospravljali. Na eni postelji je spal, na drugi je imel deske, na njih pa zvezke in knjige, pa sva malo pošpegali, kako je popravljaj. Pozimi sva mu nanegli trske in drva in mu zakurili gašperček.

Otroci ste morali zgodaj začeti delati.

Prav mičkeni. Pred šolo sem od petih zjutraj pa dol pol osmih krave pasla. Fantiči so morali pa sploh delati. Ko je oče umrl, sem bila stara petnajst let. Že prej sem bila dosti z njim, potem sem bila pa sama pri živini, kosila sem sama za pet glav. Eno leto mi je pomagal bratranec Jože Arkotov. Z mamo sva morali tudi v gozdu posekati in napraviti drva. Starejšega brata ni bilo doma, je delal pri gozdni, mlajši France je moral pa glih tako delati od majhnega. Ni bilo usmiljenja. Ni bil pa nihče debel, holesterola ni bilo, pritiska tudi ne. Hrane smo imeli glih prav. Čisto vse smo pridelali doma, tudi lan. Spomnim se, ko ga je še mama trla in predla, prejo pa je nesla v ruzaku k tkalcu v Borovnico. Rjuhe, brisače in servetke smo imeli domače. To so bile samooskrbne hribovske kmetije!

Dobro popotnico za življenje ste dobili doma.

Vso. Tudi: »Nič jezikati, te bo jezik tepel!« Spoštovati smo morali ljudi, sploh starejše. Starega ata smo onikali, pa strine tudi. Če je učitelj koga za uho in je otrok to povedal doma, so ga pa še doma. So pa, ko sem bila prvi ali drugi razred, zapirali cerkvene praznike. Namesto maše je bila šola. Mojega očeta je to strašno jezilo. Je potrkal na vrata: »Ne poznate na pratiko!?« Dosegel je, da smo šli ob desetih

k maši, pa potem nazaj v šolo. Velike spremembe so bile to za nas, kar drug za drugim smo šli doli.

So bili takrat vaši domači kraji bolj kmečki, Unec pa, recimo, bolj obrtniški?

O, ne. Gori so bili vsi obrtniki! Pred vojsko je bilo tam vse, tudi gostilne, trgovine, društva in občina. Vezani smo bili na Rakitno in na Ljubljano. Moja mama je bila z Rakitne doma. Smo hodili dve uri do Rakitne, pa v Kamnik na vlak in v Ljubljano; ali

Veliko znanja in organizacijskih sposobnosti ste pokazali v Društvu Klasje, tudi dolgo ste ga vodili.

Ko sem bila stara 59 let, sem ovdovela. Ženske, ki so bile prej v društvu, so rekle: »Ančka, pridi, da ne boš kar notri.« Kmetijska svetovalka Milka Petričeva me je drugo leto dala že v občni zbor. Mikala me je nacionalna poklicna kvalifikacija za »pekarstvo«. Enih 25 nas je šlo na tečaj, Milka je dobila predavateljico, da smo lahko kvalifikacijo v Cerknici delale. Potem sem si upala peči.

»Sprejeti in sprijazniti se je treba, če hočeš preživeti,« pravi o preizkušnjah.

pa smo šli v Ljubljano iz Borovnice, kjer je imela mama dve sestri – čez Strmec, Otave, Beč v Borovnico in Ljubljano. Leta 1821 je bila že šola pri Svetem Vidu! Še na Sveto Trojico in na Svetega Duha smo bili vezani, na

» Drva nad šporget visijo, ljudje pa z ruskim plinom kurijo.«

Cerknico že kar ne. Rakitna je bila pa en tak sosednji kraj. Soroden, je bilo veliko poročenih iz ene vasi v drugo. Ko sem prišla na Unec, pa tukaj že ni bilo več obrtnikov.

Prvo znanje ste pa doma dobili?

Sigurno. Veselilo me je. Moje pečene rožice tudi nove članice delajo. Prve sem doma naredila, še ko sem bila punčka in sem videla sliko v Kmečkem glasu. Vzela sem testo, ko je mama cvrla flancate. Ko sem prevzela društvo, sem jih uvedla kot novost, pa grenadirmarš. Tega smo jedli pri Svetem Vidu. Stari ata so ga jedli na fronti v Galiciji. So povedali, da so klobaso v njem dobili samo oficirji. Ob košnji smo delali vinske štrukeljce. Zalili smo jih z osladkanim moštom, zdaj jih z vinom. Delam, kot smo jih doma. Za nadev scvrem jajca, dodam malo sladkorja, namažem testo, podobno je kot za potico, spečem in polijem. Če so prav narejeni, stojijo, zato so bili za malico ob košnji. Na pohodih

Svoje izdelke rada podarja.

jih Društvo Klasje ne pripravlja več, ker vsebujejo alkohol. Ne sme.

S članicami Društva žena in deklet na podeželju Klasje ste velikokrat nastopile na televiziji, tudi časopisi so pisali o vas.

S televizijo sodelujemo, ja. Več kot 20-krat smo bile snemane, tudi za dokumentarne filme. V Osredku smo posnele filma Drevesa pripovedujejo: Oreh in Kostanj. Neva Novljan je bila avtorica. Kje je film Tinčka Ivanuške Slovenski kozolci, podoba sedanosti, ne vem. Šest let je snemal po Sloveniji. Dušico Kunaver je klical, kdo bi znal snope obdevati. Je rekla, da Ančka. Levškov Tone je dal kozolec, štiri ure so snemali, v filmu sem pa tri minute! Samo društvo pa je o žetvi na CD-je posnelo tri filme. Na Mrzleku smo želi, pa med Žerovnico in Lipsenjem, na Medpotnikih, tam smo tudi žerunsko kopico delali. Moj vnuk je vse posnel. Tukaj je pa še Perko Boris snemal – brananje, setev, žetev, obdevanje v kozolec; v Ivanjem selu smo imeli pa še zahvalni dan. Z društvom sem bila zelo zadovoljna. Bila sem še pri močeh, članice smo bile prijateljice, na veliko izletih smo bile. Joj, kakšna veselica je bila na Festivalih praženega krompirja!

Zlate roke imate ne samo za peko. Delate miniaturne kozolce, jaslice, izdelke iz slame ...

Sedem let smo imeli na Uncu za božič prireditve. Enih dvajset jaslic imam. Jaslice dajem na razstave v osem krajev po Sloveniji. Doma imam postavljene papirnat. Zbirala sem ohranjene papirnat figure po občini, jih preslikala na računalnik, skaširala in zrezala. Tri komplete takih sem naredila. Jaslice sem tudi pekla. Kozolce tudi delam, ja. Tudi našega Bahnetovega sem naredila, slamoreznica je v njem in zraven trami, ki jih je oče rezal. Veliko idej za ročna dela dobim na YouTubeu, pa za Stare slike rada pišem, čez 70 prispevkov imam.

Ko ste že omenili jaslice; ste na Rudolfovem poznali kruh župnik?

Za božič je bil obvezno na mizi. Tukaj ponekod dajo moko požegnati, pa potem župnika drug svet večer iz nje spečejo. Pri nas je bil župnik na mizi za vse svete tri večere. Za svete tri kralje je bilo pa obvezno, da ga je zjutraj ata razrezal. Žegnali smo tudi, kropili smo. Požegnali smo po vseh prostorih, štali, njivah. Ata prvi, pa otroci za njim. To je društvo tudi na televiziji prikazalo. No, na mizi so bili župnik, križi, svečniki, posodica s pušpanom, ključki zaradi

tatov. Ponekod, kjer ni bilo moškega, so na mizo dali moški klobuk. Tudi če je bila vdova, če so prišli kupci glihat ali za les ali za živino, je bil klobuk na mizi. Tako so vedeli, da gospodarja ni, da se bo ženska pogovarjala. V glavnem so običaji na Uncu enaki kot v Hribih. Za veliko noč je bilo strogo! Na veliki petek je moralo biti pospravljeno od a do ž. Strogi post je bil. V soboto ob poldne smo šele župo jedli, potem smo šli k vstajenju, potem smo bili pa frej. Pirhe smo radi sekali.

Pravite, da radi ohranjate tradicijo notranjskega podeželja. Jo dovolj cenimo?

Tradicijo bi morali bolj upoštevati, kmalu je ne bo več. Sploh košnjo, žetev, mlinarstvo. Mlinarstvo je tudi nekaj enkratnega. Jojzestana, kako smo otroci žaklje v koreti vozili k Erjavcu. Trgovine me jezijo. Da nam fižol vozijo s Sicilije, tukaj pa toliko zemlje neobdelane! Je to normalno!? Saj smo bili tudi mi v službah in pozno prišli, pa smo vseeno kaj obdelali. Zdaj so pa komot. Hribi so zaraščeni. Drva nad šporget visijo, ljudje pa z ruskim plinom kurijo. Zdaj je pa hudo. To ni ničemer podobno, da svoje zanemarjamo. Raje na kolo pa šport. To mi ne gre, sem še stara šola.

Varčevanje z energijo

Varčevanje z energijo je v teh časih še kako pomembno. V občini Cerknica imamo 1477 svetlobnih teles, od tega je 1455 svetilk. Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja določa, da letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju posamezne občine vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin, ki jih občina upravlja, izračunana na prebivalca s stalnim ali začasnim prebivališčem v tej občini, ne sme presegati ciljne vrednosti 44,5 kWh. Podatki za občino Cerknica so več kot spodbudni, saj je upoštevajoč 11.670 prebivalcev občine Cerknica poraba v letu 2020 in 2021 znašala 19,06 kWh na prebivalca. Podrobnejši podatki od leta 2015 so razvidni iz tabele.

Poraba v občini Cerknica (upoštevano št. prebivalcev 11.670):		
	Skupna poraba JR [kWh]	Poraba/prebivalca (kWh)
2015	225.895	19,36
2016	221.576	18,99
2017	224.162	19,21
2018	217.951	18,68
2019	222.842	19,10
2020	222.436	19,06
2021	222.436	19,06

V občini Cerknica so tako vse svetilke skladne z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. Pa vendar se občinska uprava trudi, da bi porabo električne energije za potrebe javne razsvetljave še zmanjšala. Poleg tehničnih izboljšav so namreč za zmanjšanje porabe energije pomembne tudi redukcije svetilnosti. Luči se v jesenskih mesecih, od septembra do decembra, prižgejo ob 19.30 in do 23. ure gorijo s 100-odstotno svetilnostjo, po 23. uri se svetilnost zmanjša za 50 odstotkov, od polnoči do 5. ure zjutraj pa je raven svetilnosti samo še 30-odstotna. Od 5. do 6. ure luči gorijo s 50-odstotno svetilnostjo, od 6. ure do 6.30 pa ponovno s polno svetilnostjo. Z avtonomno redukcijo poraba energije javne razsvetljave v občini Cerknica v eni noči skupno znaša 768 Wh, brez avtonomne redukcije pa bi znašala 1298 Wh.

Skupaj s koncesionarjem za opravljanje lokalne gospodarske javne službe: dobave, postavitve, vzdrževanje in izvajanje javne razsvetljave v občini Cerknica podjetjem Elgo-Nova, d. o. o., so bile preučene možnosti zmanjšanja porabe tudi pri osvetlitvah javnih površin in zgradb. Sprejeta je bila odločitev, da se zmanjša osvetljenost občinske hiše v večernem času, zunanjo razsvetljavo občinske hiše pa se izklopi od polnoči do 5. ure zjutraj. To bo veljalo tudi za cerkniško pokopališče in osvetljenost nekaterih drugih občinskih objektov. Tudi pri praznični osvetlitvi Cerknice in drugih krajev se bodo upoštevali energetske varčevalni ukrepi. ■

Rešitev za vodooskrbo Topola pri Begunjah, Otonice in Brezij

Obnova begunjskega vodovodnega sistema prinaša rešitev težav z vodooskrbo za naselji Topol pri Begunjah in Brezje, z zamenjavo cevi od vodnega zajetja Podslivnica do Otonice pa tudi za Otonico! Namesto predloga izgradnje novega cevovoda, ki bi stal vsaj 1,2 milijona evrov, pa je bilo iskanje rešitev za omenjene vasi povezano z renovacijo obstoječega vodovodnega sistema Begunje. Vzpostavljena je bila nova vrtina, zgrajen vodohran, sočasno z gradnjo kanalizacije v Begunjah pri Cerknici in Selščku se obnavljajo cevovodi in hišni priključki, kar že prispeva k zmanjšanju vodnih izgub, v Kožlješkem grabnu namerava Občina Cerknica še letos pridobiti raziskovalno vrtino za nov vodni vir in v prihodnje še obnoviti vodovod od Kožljeka do Bezuljaka. Vse to pomeni, da bo kmalu zgrajena vsa potrebna infrastruktura in urejen zadostni vodni vir, da tudi prebivalcem Topola pri Begunjah in Brezij iz tega sistema Občina Cerknica zagotovi kakovostno vodooskrbo. Za potrebe vasi Topol se bo zgradil cevovod v dolžini okrog 750 m iz Selščka do vodohrana Topol. Prav tako bo treba zamenjati tudi obstoječi cevovod v sami vasi. Za priključitev vasi Brezje bo treba zgraditi cevovod v dolžini 700 m, obnoviti del obstoječega cevovoda v dolžini 460 m in zgraditi cevovod v dolžini 670 m za dve hiši, ki sta izven naselja. Vas Otonica bi ostala priključena na vodovodni sistem Podslivnica, vendar bi se iz vodnega vira s čistilno napravo, ki napaja Podslivnico, Ponikve in Mahnete, zgradilo nov cevovod samo do Otonice. Glede na to, da ima Občina Cerknica za obnovo oz. izgradnjo vodovodnih cevovodov na posameznih odsekih že izdelano projektno dokumentacijo, bi bila priključitev naselja Topol na vodovodni sistem Begunje v naslednjem letu, v letu 2024 pa bi bilo treba zamenjati vodovodne cevi po samem naselju. V letu 2024 bi na vodovodni sistem Begunje priključili še Brezje, Otonico pa na obnovljen sistem Podslivnica. ■

Nov del cerkniškega pokopališča

Občina Cerknica je s pospešenim razvojem postala zanimiva za priseljevanje, kar pričajo tudi demografski trendi. S povečanjem števila prebivalstva pa so se pojavili novi izzivi – zagotovitev ustrezne infrastrukture, zadostnega števila mest v vrtcih in šolah in tudi na pokopališčih. Župan **Marko Rupar** je na priložnostnem dogodku 5. oktobra poudaril, da je bila širitev glede na to, da so na cerkniškem pokopališču pokopani rajni kar iz devetih krajev, več kot nujna. Zadovoljen je, da se je ni lotilo stihijsko. Širitev cerkniškega pokopališča so arhitekturno zasnovali v Studiu Formika. Arhitekt **Nejc Gosak** je povedal, da ga veseli, da je občina Cerknica celostno pristopila k urejanju tega dela Cerknice, in je že v pričakovanju popolnega končanja projekta. V drugi fazi, v letih 2023/2024, namerava Občina Cerknica urediti staro vežico z okolico, v letu 2025 pa se bo uredilo še kostnico, parkovne površine za pokop z raztrosom pepela, tlakovanje in zasaditev. Dela v drugi fazi bodo vključevala tudi namestitev ograje in hortikulturno ureditev, ki bosta zastirali pogled med pokopališčem in naseljem. Nova ureditev bo skupaj z obstoječim delom tako predstavljala zaokroženo celoto pokopališča v Cerknici. Trak na dogodku sta prerezala župan Marko Rupar in predsednik Krajevne skupnosti Cerknica **Franc Krajc**, z ubranim petjem pa so ga popestrili člani Moškega pevskega zbora Tabor. Novo pridobitev je blagoslovil cerkniški župnik **Milan Kavčnik**. ■

Dom na Slivnici z novimi pridobitvami

Konec septembra so na Dolenjem Jezeru odprli nov Center za obiskovalce Cerknjsko jezero, 7. oktobra pa se je Občina Cerknica pohvalila še z novo fazo celostne obnove Doma na Slivnici. Leta 2020 je Občina Cerknica poskrbela za obnovo pritličja, v zadnjem letu pa je obnovila strehi nad glavno stavbo in umivalnico, uredila tlak nad kotlovnico, prežračevanje stavbe in novo meteorno kanalizacijo za zbiranje vode s streh v zbiralnik. **Robert Polajžer**, ki je najemnik Doma na Slivnici od leta 2020, je pohvalil sodelovanje z občinsko upravo. Župan **Marko Rupar** je poudaril, da je bil v teh dveh letih narejen velik preskok glede infrastrukture in tudi ponudbe. Z obogateno ponudbo Dom na Slivnici potrjuje status osrednje turistične točke v občini, je prepričan direktor Notranjskega parka **Matevž Podjed**. Tudi poslanka **Iva Dimić** je zadovoljna, da je občina Cerknica začela izkoriščati svoje turistične potenciale. V prihodnjih letih bo treba poskrbeti še za energetske sanacije, fasadni ovoj in rekonstrukcijo balkona objekta. ■

Podpis pogodbe za širitev zdravstvenega doma

29. septembra je v sejni sobi Občine Cerknica potekal slovesen podpis pogodbe za izvedbo prizidka in fasadnega ovoja Zdravstvenega doma dr. Božidarja Lavriča Cerknica, ki sta jo podpisala župan **Marko Rupar** in predstavnik podjetja CBE, d. o. o., **Damir Mesarić**. Kot je povedala direktorica Zdravstvenega doma (ZD) Cerknica **Olga Doles**, je zadovoljna, da je občina prisluhnila potrebam javnega zavoda. Kot je potrdil župan, je širitev občinska uprava prepoznala kot prioriteto. Občina Cerknica je letos izdelala projektno dokumentacijo, pridobila dovoljenje za gradnjo in bila uspešna na razpisu Ministrstva za zdravje. Sofinanciranje ministrstva znaša nekaj manj kot 365.000 evrov. Celotna naložba je ocenjena na nekaj več kot 2 milijona evrov. Del bodo krili zdravstveni dom in ostali lastniki, preostanek pa bo šel iz občinskega proračuna. Z dograditvijo zdravstvenega doma na vzhodnem delu obstoječega objekta bo zavod pridobil parkirna mesta za službena vozila in prostore za dejavnosti zdravstvenega varstva otrok in mladine. Sočasno z gradnjo prizidka se bo preuredila kurilnica z zalogovnikom za sekance. Izvedla se bo še energetska sanacija objekta, ki bo dobil novo fasado. Vse prednosti novih prostorov bomo uporabniki in zaposleni lahko izkusili že prihodnjo jesen. Zaradi potreb gradbišča na delu obstoječih parkirnih površin parkiranje do takrat ne bo mogoče. Parkirna mesta se bo nadomestilo na asfaltiranem parkirišču pri vrtcu. ■

Predzadnja seja v mandatu 2018–2022

V četrtek, 13. oktobra, je potekala 25. redna seja občinskega sveta Občine Cerknica, predzadnja v mandatu 2018–2022. 19 svetnic in svetnikov cerkniškega občinskega sveta je obravnavalo štirinajst točk dnevnega reda.

Na tajnem glasovanju za izvolitev elektorjev so največ glasov dobili **Davorin Kovačič, Marko Kranjc** in **Bogdan Zevnik**, kot kandidat za člana Državnega sveta RS pa je bil izvoljen **Miloš Pohole**.

Tretja dopolnitev načrta ravnanja s stvarnim premoženjem in druga dopolnitev načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem za leto 2022 sta povezani z zemljišči v novi industrijski coni Podskrajnik in z nakupom poslovne stavbe na Partizanski 1 v Cerknici. Zemljišča v industrijski coni, za katera se zanima investitor iz farmacevtske industrije, so v solasti članov Agrarne skupnosti Dolenja vas, katere solastnica je tudi Občina Cerknica. Člani Agrarne skupnosti Dolenja vas so o prodaji odločali na ustanovnem občnem zboru Agrarne skupnosti Dolenja vas sredi septembra in z absolutno večino izglasovali prodajo. Cerkniki občinski svetniki so sklep podprli s 17 glasovi, sta pa svetnik Liste Bogdana Zevnika

Vincenc Stržaj in **Luka Kočevar** iz Naše Notranjske izpostavila, da je premalo informacij o podjetju Profarma, ki kupuje zemljišče. Župan **Marko Rutar** je pojasnil, da podjetje izhaja iz podjetja BIA Separations, ki je bilo prodano nemškemu podjetju, prodajalci pa so kapital vložili v novo podjetje Profarma. Ocenil je, da so prednosti te industrije, da ne bo obremenjevala prometnih tokov v naši občini, visoka dodana vrednost in razvojna naravnost.

Občinski svet je obravnaval predlog tretjega rebalansa proračuna za leto 2022, ki je povezan z nakupom stavbe na Partizanski cesti 1, za katerega je Občina Cerknica uveljavila predkupno pravico. Občina Cerknica bo za stavbo odštela 252.000 evrov, prostore pa bo namenila podjetniškemu inkubatorju in poslovni dejavnosti.

V prvi obravnavi pa je bil na oktobrski seji sprejet tudi že proračun za leto 2023. Ministrstvo za finance je Občino Cerknica junija opozorilo, da je treba pripraviti proračun za prihodnje leto, saj javnofinančni predpisi volilnega obdobja ne določajo kot izjeme, na podlagi katere proračuna občine ne bi bilo treba pripraviti. Tako je dolžnost župana, da je proračun za leto 2023 predložil v obravnavo in sprejem sedanjemu občinskemu svetu. V proračunu za prihodnje leto se predvideva prihodke v višini nekaj manj kot

15 milijonov evrov, odhodki pa bodo 17,6 milijona evrov. Za naložbe, predvidene v občinskem proračunu, pa se občina lahko zadolži do višine 3 milijonov evrov. Zadolževanje bo odvisno tudi od pogajanj med občinami in Ministrstvom za finance o višini povprečnine. Povprečnina za leto 2023 namreč v oktobru še ni bila dokončno določena. Med večjimi naložbenimi odhodki za leto 2023, v skupni višini dobrih

7,2 milijona, so predvideni obnova vodovodnih sistemov, nadaljevanje izgradnje kanalizacije Selšček in Begunje pri Cerknici, rekonstrukcija ceste čez Žerovnico, adaptacija Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica ter gradnja prizidka zdravstvenemu domu.

Na dnevnem redu je bil tudi Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskem načrtu občine Cerknica. Svetniki Naše Notranjske in Liste Bogdana Zevnika so imeli veliko vprašanj in pripomb na odlok – neupoštevanje odloka v praksi in smiselnosti določil, umeščanje trgovskega centra v Cerknici in na Rakeku, namestitev fotovoltaike pri transformatorski postaji v Cerknici, izpeljave javne obravnave, pozidave na Peščenku.

Zaradi višjih stroškov dela, materiala in storitev ter v izogib slabemu poslovnemu izidu pa je bil v obravnavi Sklep o določitvi cen programov predšolske vzgoje in varstva v Vrtcu Martin Krpan Cerknica. Čeprav so cene programov višje, pa podražitev za starše ne bo občutna, saj so svetniki potrdili tudi subvencioniranje cene za obdobje do 31. 8. 2023. Ob upoštevanju subvencije občine bo vrtec za otroke prvega starostnega obdobja in v kombiniranih oddelkih dražji za en odstotek ter za dva odstotka za otroke drugega starostnega obdobja.

Prejemniki krvi v celoti odvisni od krvodajalcev

Kljub številnim izumom krvi še ni mogoče umetno narediti, zato so bolniki in prejemniki krvi v celoti odvisni od krvodajalcev. Z darovanjem krvi krvodajalci omogočajo sodobno zdravljenje. Krvodajalstvo v Sloveniji poteka po načelih prostovoljnega, anonimnega in brezplačnega darovanja krvi in je najbolj množična solidarnostna akcija prebivalcev Slovenije. Na območju Območnega združenja Rdečega križa Cerknica-Loška dolina-Bloke je med prebivalci več kot 8 odstotkov krvodajalcev.

V Sloveniji od leta 1945, v Cerknici od 1963

V organizaciji Območnega združenja (OZ) Rdečega križa (RK) Cerknica-Loška dolina-Bloke bo v letu 2022 krvodajalska akcija potekala sedem dni. »V marcu je bila enodnevna v osnovni šoli (OŠ) Cerknica, junija dvodnevna prav tako v OŠ Cerknica, septembra enodnevna v OŠ Stari trg; čaka nas še decembrska, ki bo tridnevna, potekala pa bo v OŠ Cerknica,« mi pove **Gregor Pokleka**, vodja programov iz OZ RK Cerknica-Loška dolina-Bloke. Je pa zgodovina krvodajalstva v Sloveniji že več kot osemdesetletna. »Prvi množični odvzem krvi je bil v Sloveniji 4. junija 1945 – ta dan je tudi dan krvodajalstva. Prva krvodajalska akcija v Sloveniji je bila 9. marca 1953, in sicer v Zagorju ob Savi. Najstarejše slike krvodajalske akcije v Cerknici pa sem našel iz leta 1963. Sklepam, da je bil takrat začetek krvodajalstva v Cerknici,« nadaljuje sogovornik.

»Krvodajalstvo je v RK Cerknica eden izmed najpomembnejših in najuspešnejših programov, saj beležimo na tem delu države več kot 8 odstotkov krvodajalcev med prebivalci. V zadnjih desetih letih smo povprečno na krvodajalskih akcijah RK Cerknica zabeležili 1550 prijavljenih krvodajalcev,« pove **Boštjan Novak**, strokovni sodelavec za krvodajalstvo iz RK Slovenije. »Brez darovane krvi je ogroženo zdravje in pogosto tudi življenje. Bolezni in krvavitve, ki ogrožajo zdravje ali življenje zaradi pomanjkanja krvi in njenih sestavin, zdravimo s transfuzijami krvnih komponent. Največji porabniki krvnih komponent so bolniki z boleznimi krvi in krvotvornih organov (kostnega mozga); bolniki z rakom; bolniki, zdravljeni s transplantacijo organov in kostnega mozga; ponesrečenci ter bolniki, ki kri potrebujejo zaradi operativnih posegov,« našteva Novak.

Kolikšne pa so pravzaprav potrebe po krvi, vprašam sogovornika. »Potrebe po komponentah krvi različnih krvnih skupin so nepredvidljive in večinoma sovpadajo s porazdelitvijo krvnih skupin med prebivalstvom,« odgovori Boštjan Novak. Pojasni, da sta v Sloveniji najpogostejši krvni skupini A in 0 (A približno 40 odstotkov, 0 približno 38 odstotkov), krvne skupine B je 15 odstotkov, krvno skupino AB pa ima približno 7 odstotkov ljudi). RhD pozitivnih je okoli 82 odstotkov ljudi, RhD negativnih pa je le okoli 18 odstotkov.

Kdo in kolikokrat

Krvodajalec je lahko vsak, ki je zdrav, se dobro počuti in je star od 18 od 65 let. Moški lahko darujejo kri na vsake tri mesece,

» Moški lahko darujejo kri na vsake tri mesece, ženske pa na štiri mesece.

PGD Unec se decembrske krvodajalske akcije v Cerknici skoraj vedno udeleži. (arhiv PGD Unec)

ženske pa na štiri. »Naša prednostna naloga pri preskrbi s krvjo je zagotavljanje varnosti tako krvodajalca kot tudi bolnika oziroma prejemnika krvi, kar izvajamo s številnimi ukrepi, kot je npr.: vabljenje prek SMS vabil; krvodajalce že po telefonu, pred prihodom na odvzem krvi preverimo, če ustrezajo pogojem za darovanje krvi in prisotnost bolezenskih znakov morebitne okužbe; na triažni kontrolni vstopni točki, ki je pred vhodom v prostore, kjer se izvajajo odvzemi krvi, lahko krvodajalcem tudi izmerimo telesno temperaturo in ponovno preverimo ustreznost za darovanje krvi; izpolnjevanje medicinskega vprašalnika; testiranje odvzete krvi,« pove Boštjan Novak.

Na odvzem krvi lahko krvodajalec pride tako, da pokliče na najbližji transfuzijski center, kjer se dogovori o dnevu in uri prihoda, kar velja tako za terenske krvodajalske akcije kot akcije na stacionarnih mestih transfuzijskih služb v Sloveniji. Informacije o krvodajalstvu ter kontaktnih številkah za naročanje na odvzem krvi so na voljo na spletnih straneh RK Slovenije, Zavoda RS za transfuzijsko medicino in na spletni strani www.daruj-kri.si, kjer se lahko polnoletni zdravi državljani tudi vpišejo v bazo krvodajalcev.

V RK krvodajalcem pred odvzemom krvi svetujejo zaužitje lahkega, nemastnega obroka, nikakor pri darovanju krvi ne smejo biti tešč. S seboj je treba imeti tudi osebni dokument. Šele po opravljenih meritvah in določenih pregledih se bo zdravstveno osebje odločilo o primernosti za darovanje krvi.

Darovanje krvi sicer traja od pet do deset minut. Krvodajalce nato povabijo še na prigrizek in malico. »Rdeči križ in območna združenja smo organizatorji krvodajalskih akcij, Zavod za transfuzijsko medicino pa je odjemalec,« pove Gregor Pokleka, ki je v RK Cerknica zaposlen 15 let. »V teh petnajstih letih je rekorder našega OZ dal kri več kot stokrat, ga pa še vidim na krvodajalskih akcijah.« (Predstavili smo ga v oktobrski številki Slivniških pogledov, op. a.) »Potekajo pa tudi skupinske akcije darovanja krvi, npr. motoristi, gasilci, košarkarji,« zaključa.

» Potrebe po komponentah krvi različnih krvnih skupin so nepredvidljive.

Pomagati sočloveku – bistvo

Eni izmed tistih, ki se skupinsko udeležujejo krvodajalskih akcij, so tudi gasilci iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Unec. Predsednik **Luka Urbas** pove: »PGD Unec se decembrske krvodajalske akcije v Cerknici skoraj vedno udeleži iz čisto preprostega razloga – to je pomagati sočloveku. Seveda bi lahko šli kot posamezniki, vendar smo mišljenja, da z dobrim ekipnim zgledom lahko prepričamo še koga, ki se morda boji igel, in tako ob podpori skupine naredi uvod v krvodajalstvo.« Tradicijo nameravajo ohranjati tudi v prihodnje.

Skupinskih akcij darovanja krvi se je večkrat udeležil tudi **Urban Tomšič**, ki kri daruje tudi posamično, čeprav njegova prva izkušnja s tem ni bila pozitivna. »Prvič sem kri daroval

v srednji šoli. Približno uro po tem sem pri kosilu izgubil zavest. Medicinsko osebje mi je pomagalo, da je bilo vse v redu,« pove. Nato nekaj let na krvodajalske akcije ni šel. »Čez nekaj let sem ponovno zbral pogum in od takrat grem na krvodajalsko akcijo vsako leto, tudi večkrat. Nekajkrat sem šel tudi v okviru Moto kluba Krokar.«

Boštjan Novak krvodajalcem priporoča, da na dan odvzema počivajo, se izogibajo težjim fizičnim naporom, poskrbijo za večji vnos tekočine in ne uživajo alkoholnih pijač. Sogovornik meni, da odziv prebivalcev dokazuje, da so krajani občin Cerknica, Loška dolina in Bloke zelo solidarni: »Številni prostovoljci in velika podpora krvodajalstva v civilni družbi, predvsem pa podpora krvodajalstva v lokalnem gospodarstvu, so dokaz, da imamo lahko v Sloveniji še naprej uspešno organizirano krvodajalstvo na način, ki sodobni transfuzijski službi omogoča, da vseh 365 dni na leto zagotavlja kri in krvne pripravke za vse bolnike, ki kri potrebujejo za zdravljenje ali okrevanje.«

Rdeči križ Slovenije skupaj s transfuzijsko službo za potrebe slovenskega zdravstva tako letno zagotovi vso potrebno kri za zdravstvene programe. »Dnevne potrebe slovenskega zdravstva po krvi še vedno zahtevajo prihod vsaj 300 do 350 krvodajalcev na odvzemni dan. Pri nas daruje kri nekaj manj kot 5 odstotkov prebivalcev, kar dokazuje, da je krvodajalstvo še naprej najbolj množična oblika solidarnosti,« še doda sogovornik.

Tek po Rakovem Škocjanu

www.cerknica.si | Ljubo Vukelič

Kar 119 tekačev in tekačic se je v nedeljo, 16. oktobra, pomerilo na progi, dolgi 9,8 km, ki je potekala v idiličnem okolju in ob številnih znamenitostih Rakovega Škocjana. Med moškimi je bil najhitrejši **Rok Puhar**, med ženskami pa **Barbara Černič**.

Župan **Marko Rupar** je podelil medalje in pokale najboljšim tekačem po posameznih kategorijah ter pohvalil organizatorja **Izaka Hribarja Medena** in njegovo ekipo za dolgoletno promocijo teka in tekaških prireditev.

Na krajših razdaljah je tekmovalo še 11 cicitekačev in 31 osnovnošolcev. Skupno je Rakov Škocjan tako gostil več kot 350 obiskovalcev.

S Tekom po Rakovem Škocjanu se je končala tudi nova, uspešna sezona Notranjskega tekaškega pokala 2022. Končna podelitev za Notranjski tekaški pokal 2022 bo 9. novembra 2022 ob 18.00 v Kulturnem domu v Cerknici! ■

Photo: Peter Šušter

CERKNIŠKO JEZERO

BISER NOTRANJSKE

VABLJENI NA ODPRTJE DRUGE AVTORSKE RAZSTAVE
TINETA ŠUBICA

PETEK, 18. NOVEMBER 2022,
OB 18.00, V PROSTORIH
KNJIŽNICE JOŽETA UDOVIČA CERKNICA

KNJIŽNICA
JOŽETA UDOVIČA
CERKNICA
www.knjuc.si

Notranjski park
www.notranjski-park.si

Pri pregledu vseh izvedenih projektov z velikim ponosom ugotavljam, da jih je bilo v zadnjih štirih letih več kot 100, kar potrjuje moje prepričanje, da sem skupaj z ekipo delal celovito. Vsaka kljukica na seznamu tistega, kar je za občino nujno in potrebno, pa mi vedno znova daje motivacijo in dopolnjuje seznam z novimi idejami. Še enkrat z vso odgovornostjo kandidiram za župana občine Cerknica. Prepričan sem, da lahko z vašo pomočjo nadaljujemo pot razvoja občine Cerknica.

Tako kot ves čas ponavljam: za vsakega nekaj, dobro za vse! Hvala vam za vso podporo na poti do jasnega cilja: pripeljati občino Cerknica v vrh najuspešnejših slovenskih občin.

Marko Rupar

5

MARKO RUPAR

kandidat za župana
občine Cerknica

Marko Rupar, Slovenska demokratska stranka, Trstenjakova ulica 8, 1000 Ljubljana

VOLILNA ENOTA

1

Miloš Pohole

Ladislava Klančar

Joško Cerkvenik

Simona Lekšan

Mitja Zalar

Pavla Felicijan

Jože Lekšan

Elektra Katarina Korošec

VOLILNA ENOTA

2

Luka Svet

Lili Arh

Uroš Debevec

Julija Jernejčič

Franc Benčan

VOLILNA ENOTA

3

Marko Kranjc

Katja Šivec

Janez Ključar

Saša Reljič

Urban Strle

Ivanka Logar

SDS

4

Program

**»Vabim vas, da podprete
našo listo za razvoj
občine Cerknica.«**

Predsednik OO SDS Cerknica
Marko Kranjc

Marko Rupar, Slovenska demokratska stranka, Trstenjakova ulica 8, 1000 Ljubljana

DOMEN PETAN

1

OSVEŽITEV ZA OBČINO

nasanotranjska.si

Naročnik oglasa: Naša Notranjska, Cesta 4. maja 47, 1380 Cerklja

OSVEŽITEV ZA OBČINO

Naš volilni program smo razdelili na **12 področij**. Program do leta 2030 predvideva uresničitev **70 konkretnih ukrepov**.

V celoti si ga lahko preberete na **nasanotranjska.si**.

Naročnik oglasa: Naša Notranjska, Cesta 4. maja 47, 1380 Cerklja

Kandidati za občinski svet

3

1. Volilna enota

- ① Domen Petan
- ② Vesna Turšič
- ③ Nejc Kotnik
- ④ Špela Kobe
- ⑤ Klemen Krajc
- ⑥ Tea Kumer
- ⑦ Dacia Petrič
- ⑧ Anže Bajc

2. Volilna enota

- ① Miha Modic
- ② Alexandra Gregorc
- ③ Luka Kočevar
- ④ Urška Modic
- ⑤ Aleš Štefančič

3. Volilna enota

- ① Janez Ožbolt
- ② Mojca Intihar
- ③ Goran Kovačević
- ④ Nikita Lunka
- ⑤ Ervin Andrejčič
- ⑥ Anja Turšič Janež

Bogdan Zevnik

ZA župana

4

gospodarno in odgovorno

LISTA
BOGDANA ZEVIKA

SLS

PIRATI

A S C
AGRARNA SKUPNOST
CERKNICA

Glavni cilji:

- * vsem občanom bomo omogočili ustrezno in brezplačno pitno vodo
- * zmanjšali nakazila sredstev političnim strankam iz občinskega proračuna
- * za mlade družine bomo zagotovili dodatna občinska stanovanja
- * z ustrezno prostorsko politiko bomo zagotovili dodatna zazidljiva zemljišča za gradnjo stanovanjskih hiš
- * pridobili zemljišča in dokumentacijo ter zgradili obvoznico Rakeka in Unca
- * asfaltirali cesto Dolenje Jezero - Otok
- * izgradili kanalizacijo za Žerovnico, Lipsenj, Goričice, Gorenje Jezero in Dolenje Jezero
- * s kolesarsko stezo povežemo Unec, Rakek, Cerknico in Grahovo
- * s kanalizacijo in obnovljenim vodovodom bomo opremili Unec in Ivanje selo
- * zagotovili bomo ustrezno zemljišče za postavitev trgovskega centra na Rakeku
- * predstavili bomo predvideni trgovski center ob krožišču v Cerknici na bolj primerno lokacijo
- * z dodatnimi sredstvi bomo sofinancirali izvedbo kulturnih prireditev na najvišjem nivoju
- * s pridobljenimi izkušnjami bomo pridobili čim več sredstev iz EU skladov

Naročnik oglasa je Lista Bogdana Zevnika, Hribarjeva ulica 15, Cerknica.

Lista Bogdana Zevnika

Volilna enota 1 CERKNICA

BOGDAN ZEVIK
RIA ILERŠIČ
EDVARD VIČIČ
POLONCA ZEVIK
PETER ŠKERL

Volilna enota 2 RAKEK

FRANC ŠIVEC
NINA ILERŠIČ
MIRKO LOVKO
SARA BREZEC
SLOBODAN JOVIČ

Volilna enota 3 BEGUNJE - GRAHOVO

ANTON GERBEC
MARUŠA ŽNIDARŠIČ
TILEN PREMROV
LILIJANA MAHNE
VINCENC OTONIČAR

gospodarno in odgovorno

LISTA
BOGDANA ZEVIKA

SLS

PIRATI

A S C
AGRARNA SKUPNOST
CERKNICA

Zavzemali se bomo za uresničitev naslednjih ciljev:

- * vsem občanom bomo omogočili ustrezno in brezplačno pitno vodo
- * zmanjšali nakazila sredstev političnim strankam iz občinskega proračuna
- * za mlade družine bomo zagotovili dodatna občinska stanovanja
- * z ustrezno prostorsko politiko bomo zagotovili dodatna zazidljiva zemljišča za gradnjo stanovanjskih hiš
- * pridobili zemljišča in dokumentacijo ter zgradili obvoznico Rakeka in Unca
- * asfaltirali cesto Dolenje Jezero - Otok
- * izgradili kanalizacijo za Žerovnico, Lipsenj, Goričice, Gorenje Jezero in Dolenje Jezero
- * s kolesarsko stezo bomo povežemo Unec, Rakek, Cerknico in Grahovo
- * s kanalizacijo in obnovljenim vodovodom bomo komunalno opremili Unec in Ivanje selo
- * zagotovili bomo ustrezno zemljišče za postavitev trgovskega centra na Rakeku
- * uredili bomo dva nova prehoda za pešce čez cesto 4. maja v Cerknici
- * predstavili bomo predvideni trgovski center ob krožišču v Cerknici na bolj primerno lokacijo
- * postavili bomo regijski gasilski vadbni stolp
- * izvedli bomo rekonstrukcijo glasbene šole v Cerknici
- * namenili bomo več sredstev za osnovne šole in šport
- * izgradili bomo postajališče za avtodome in uredili tovrstni turizem
- * z dodatnimi sredstvi bomo sofinancirali izvedbo kulturnih prireditev na najvišjem nivoju, poskrbeli pa tudi za ožvitev lokalne naravne in kulturne dediščine
- * ohranili bomo razmeroma dobro urejeno financiranje gasilskih društev
- * s pridobljenimi izkušnjami bomo pridobili čim več sredstev iz EU skladov

Naročnik oglasa je Lista Bogdana Zevnika, Hribarjeva ulica 15, Cerknica.

KANDIDATI ZA
OBČINSKI SVET

NAŠA LISTA

Krasna je dežela ta;
narod čvrst je tod doma;
in rod ki biva tod
na svoji zemlji svoj gospod.

- Simon Gregorčič

KANDIDAT ZA ŽUPANA

**RIHARD
BRANISELJ**

Več informacij

Narodniš oglašanje: Rihard Braniseelj, Lovčkova ulica 8, 1380 Cerkljica

»Človek je
največje bogastvo.
Ostanimo ljudje.«

DAMIJANA ŠKRLJ,
kandidatka za županjo občine Cerkljica

Narodniš SD, Levstikova ul. 15, 1000 Ljubljana

Avtorica: **Dragica Bratanič** Fotografije: **RRA Zeleni kras**

Več kot polovica projektov izvedena v občini Cerknica

Lokalna akcijska skupina (LAS) Notranjska združuje okoli 65 članov (javnih institucij, društev, javnih in zasebnih zavodov, samostojnih podjetnikov, manjših podjetij, kmetij, fizičnih oseb) iz občin Cerknica, Loška dolina in Bloke. Ob zaključku prvega programskega obdobja je 20. oktobra v sejni sobi občinske hiše potekala tiskovna konferenca s predstavitvijo rezultatov.

Na predstavitvi so sodelovali **Dragica Bratanič** iz Regionalne razvojne agencije (RRA) Zeleni kras, prvi predsednik LAS Notranjska **Bogdan Zevnik**, župan občine Bloke **Jože Doles** in zdajšnji predsednik LAS Notranjska ter župan občine Cerknica **Marko Rupar**.

LAS Notranjska je bila oblikovana septembra 2015, operativno pa deluje od oktobra 2016, ko je bila potrjena Strategija lokalnega razvoja. Prej je bilo to območje vključeno v LAS Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe. V času delovanja smo objavili pet javnih pozivov, na katerih smo potrdili 34 projektov v višini skoraj 1,6 milijona evrov. Približno milijon evrov teh sredstev je bilo namenjenih projektom na območju občine Cerknica.

Če k temu dodamo še sredstva, ki jih je vodilni partner LAS, RRA Zeleni kras, pridobil iz naslova LAS sodelovanje (partnerski projekti z drugimi slovenskimi LAS), smo za 40 odobrenih projektov prejeli dobrih 1,8 milijona sredstev sofinanciranja. Skupna vrednost teh projektov znaša skoraj 2,5 milijona evrov. Sredstva za sofinanciranje projektov so iz dveh skladov: Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP sklad) ter Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR sklad).

Pester nabor projektov

Pri polovici vseh izvedenih projektov so bili vodilni partnerji iz občine Cerknica. Vsebina izvedenih projektov je zelo pestra. Največ projektov je s področja razvoja turizma ter ohranjanja okolja in kulture. Za nadaljnji razvoj trajnostnega turizma v občini je bila razvita vrsta novih programov, produktov in

storitev. Kar nekaj projektov je bilo namenjenih povezovanju in skupnemu nastopu ponudnikov ob Cerkniškem jezeru. Ponudniki so z nakupom dodatne opreme obogatili svojo ponudbo ter jo naredili privlačnejšo za obiskovalce. V turistične namene je bil v Podslivnici preurejen propadajoči skedenj. Z uporabo lokalnega lesa in gline ter s ponovno uporabo delov skednja je nastala »hiša zdravega oddiha« z osmimi turističnimi posteljami.

Projekti ohranjanja okolja in kulture so najbolj raznoliki. S sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja je v občini vzpostavljen sistem ločenega zbiranja in odlaganja odpadnega jedilnega olja iz gospodinjstev. S pomočjo sredstev LAS ima Kulturni dom Cerknica novo opremo, digitalizacija kino dvorane pa omogoča večjo filmsko ponudbo aktualnih filmov. Trenutno se še odvija zanimiv projekt, namenjen ohranjanju in obujanju notranjskega narečja. Na portalu www.pounkufr.si nastaja poljudni spletni slovar narečnih izrazov, »kufr« pa lahko pomagata polniti tudi vi. Izdelan je bil tudi priročnik z naslovom Didaktični programi gozdne pedagogike, ki je namenjen izvajanju učnih vsebin v t. i. učilnicah v gozdu.

Kar precej dejavnosti je bilo namenjenih večjemu vključevanju ranljivih skupin (mladi, starejši, osebe s posebnimi potrebami). Na obeh matičnih šolah delujejo medijski krožki, učenci pa so s pomočjo projekta dobili vso potrebno opremo za snemanje in montažo prispevkov. Posneli so vrsto TV oddaj, sodelovali pa so tudi pri drugih projektih. V prostorih osnovne šole je vzpostavljen center za mlade Petka, ki poleg učne pomoči osnovnošolcem nudi

Hiša Podslivnica

Senzorni oz. čutni park pri DEOS, Centru starejših Cerknica

tudi možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. Na voljo so jim različni športni rekviziti, družabne igre, pa tudi ustvarjalne delavnice s področja umetnosti. V okolici Begunj pri Cerknici je postavljen učni čebelnjak z vso potrebno opremo za pridobivanje znanja o čebelarjenju.

Pri DEOS, Centru starejših Cerknica je nastal senzorni oz. čutni park, krasijo pa ga dišavnice in avtohtona drevesa. Uporabnikom ponuja dodaten prostor za počitek in sproščanje. Razvili so tudi nov terapevtski program – delavnice z glino za osebe z demenco. Osebam s posebnimi potrebami so bile namenjene aktivnosti, s katerimi so pridobili dodatna znanja o njihovih pravicah in možnostih (npr. glede osebne asistencije ali možnosti samostojnega življenja).

Pridobivanje kompetenc

Izvedenih je bilo kar nekaj projektov z vrsto delavnic za pridobivanje podjetniških znanj in kompetenc, namenjene pa so bile podjetjem, (mladim) brezposelnim in osnovnošolcem. Mlade in brezposelne so finančno in poslovno opismenjevali in jih seznanili z aktualnimi posebnostmi pri vstopu na podjetniško pot. Za razvoj novih produktov z dodano vrednostjo so se povezali lokalni mizarji iz vseh treh občin in domači oblikovalec ter razvili skupno blagovno znamko LLEESS. Njihovi izdelki so bili razstavljeni tudi na evropskih sejnih sodobnega pohištva in opreme (npr. na Danskem, v Nemčiji).

Projekti so se izvajali tudi na področju lokalne oskrbe. V Cerknici je nastal distribucijski center (LOA, d. o. o.), ki skrbi za odkup produktov od ponudnikov in z njimi oskrbuje javne zavode (vrtci, šole), vedno bolj pa tudi gospodinjstva. Vzpostavljena je izobraževalna točka, namenjena prenosu znanja, kjer že potekata mala šola zelišč in mala šola pletarstva. Pri tovrstnih projektih so bile zelo aktivne tudi osnovne šole in vse imajo svoje vrtove, na katerih se mladi učijo pomena lokalne pridelave. Za najmlajše osnovnošolske in vrtčevske otroke je bila izdelana otroška igra vrt družine Dobrojed.

Iz občine Cerknica je bilo v teh projektih aktivno vključenih okoli 45 različnih deležnikov. Med njimi so javne inštitucije, društva in zavodi, manjša podjetja, nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji in fizične osebe. Projekti niso osredotočeni na mesto, ampak so razpršeni po celi občini. Kot je povedal župan Marko Rupar in predsednik LAS Notranjska: »V okviru

vseh projektov je nastalo devet novih delovnih mest, od tega jih je sedem v občini Cerknica. V preteklem programskem obdobju je skupaj potrjenih 40 projektov (uspešno jih je zaključenih že 30), ustvarjenih devet novih delovnih mest in pod vodstvom vodilnega partnerja RRA Zeleni kras povezanih več kot 80 različnih deležnikov. Merilo uspeha pa niso samo številke, ampak tudi prepoznavnost in mreža sodelujočih pri projektih tako iz zasebnega, ekonomskega kot javnega sektorja, ki prepoznavajo LAS Notranjska kot partnerja pri realizaciji idej in načrtov. Kompetenten sogovornik, ki zna prepoznati potencial in ga pomagati tudi razviti, je ključnega pomena za razvoj vsake lokalne skupnosti.«

LAS Notranjska, ki združuje okoli 65 članov (javnih institucij, društev, javnih in zasebnih zavodov, samostojnih podjetnikov, manjših podjetij, kmetij, fizičnih oseb), izvaja pristop CLLD (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost). Gre za pristop, ki se izvaja »od spodaj navzgor«, kar lokalnemu prebivalstvu omogoča, da sam določi prioritete in razvojne usmeritve. Na ta način ima lokalno prebivalstvo možnost, da s skupnim ukrepanjem pospeši razvoj lokalnih območij. S tem pa se ustvarijo možnosti za nastanek novih delovnih mest, višjo kakovost bivanja, boljšo dostopnost storitev ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Ocenjujemo, da gre za dober instrument financiranja manjših razvojnih projektov, pri katerih lahko sodelujejo tako občine in javni zavodi kot tudi manjši podjetniki, društva in zavodi, kmetije in tudi fizične osebe. Vseh 40 projektov smo predstavili v publikaciji, ki si jo lahko ogledate na spletni strani LAS Notranjska.

To zimo bomo začeli pripravljati novo strategijo lokalnega razvoja, ki bo podlaga za nove javne pozive LAS do leta 2027. Tako kot pred sedmimi leti bomo tudi tokrat organizirali več srečanj in delavnic, na katerih bomo skupaj oblikovali potrebe območja Notranjske. Sooblikovali bomo tiste vsebinske prioritete in ukrepe, s katerimi bomo skozi nove projekte prispevali k boljši kakovosti življenja in delovanja na podeželju. Vabljeni k sodelovanju.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LLEESS

Od leve: Dragica Bratanič, Marko Rupar, Jože Doles in Bogdan Zevnik

Izlet z vlakom na Dolenjsko

✍ Boža Vesel 📷 Olga Smodila

Člani Društva upokojencev Rakek smo se z vlakom odpravili na Dolenjsko, v deželo cvička. Zaradi rekonstrukcije proge smo v Logatcu presedli na avtobus, v Ljubljani pa smo pot nadaljevali z vlakom do Mirne Peči. Ogledali smo si muzej virtuoza na diatonični harmoniki Lojzeta Slaka. V muzeju je s pisnim in slikovnim gradivom, s predmeti, glasbo in filmi predstavljeno njegovo življenje. Harmonikam, ki so pod njegovimi prsti tako nepozabno zvenele, je dodal tako imenovan Slakov gumb. V muzeju je tudi interaktivni paviljon Čebelji svet, ki je sestavljen iz čebeljih satnic.

Glavna privlačnost paviljona je doživetje čebeljega sveta skozi virtualno resničnost s sodobnimi tehnološkimi pripomočki. Z vlakom smo se odpeljali do Trebnjega, kjer smo si ogledali Galerijo likovnih samorastnikov. Na stalni razstavi se s slikarskimi in kiparskimi stvaritvami predstavlja veliko število priznanih domačih in tujih umetnikov. Kustosinja nam je predstavila tudi dela naših sokrajanov – slike **Darje Štefančič** in skulpturo **Edvina Puntarja**. Vsa razstavljena dela so avtorji podarili galeriji ob zaključkih mednarodnih taborov likovnih samorastnikov, ki se v Trebnjem odvijajo že 48 let. ■

Da bi jim še dolgo svetilo sonce v očeh

✍ Cveta Levec 📷 shutterstock

V Društvu upokojencev Cerknica smo na prijetno srečanje povabili prav posebne goste – člane, ki so v letu 2022 praznovali sedemdeset, osemdeset, devetdeset in več let. Po kratkem pozdravu predsednika društva **Borisa Ruparja** je v kulturnem programu častitljivim jubilentom zapel Ženski pevski zbor Lipa, nasmejala pa sta jih recitatorja. Po zdravici so bili slavljenici povabljeni na prigrizek in pijačo. Presrečni smo bili, da je bila med nami tudi naša najstarejša članica **Iva Braniselj** iz Dolenje vasi, ki bo kmalu praznovala sto let. Neizmerno pa smo hvaležni tudi našim pevkam, ki nas s svojo pesmijo pod vodstvom **Gertrude Zigmund** razveseljujejo že več kot 25 let. Razšli smo se z jesenskim soncem v očeh in z željama, da se ob prvi priložnosti ponovno vidimo in da bi nam zdravje služilo, kolikor se le da. ■

Pestro dogajanje v mesecu osveščanja o raku dojke v Cerknici

✍ 📷 Valerija Klemenc

V oktobru, mednarodnem mesecu osveščanja o raku dojk, že tradicionalno seznanjamo naše občane o pomenu zdravega načina življenja in zgodnjega odkrivanja raka dojk. Skupaj z Europo Donno, županom **Markom Ruparjem** in obiskovalci smo na prvi šolski dan popili kavico in tako počastili 25 let njenega delovanja v Sloveniji. Prvo oktobrsko nedeljo smo krasili drevesa z rožnatimi pleteninami na Dolenjem Jezeru. Letos so mogočni topoli pred Rešetom prijetno odeti v ročno izdelane pletenine, s čimer na viden način opominjajo, da lahko sami naredimo največ za svoje zdravje. Redna telesna dejavnost, zdrava in uravnotežena prehrana, redno mesečno samopregledovanje in obvezno odzivanje na vabila presejalnih programov lahko veliko prispevajo k zdravju. V DEOS, Centru starejših Cerknica smo z marljivo animatorko **Gordano** in direktorico **Biserko Levačič Nelec** pripravili delavnico z naslovom Bodi in ostani zdrava. Iz volne smo izdelovali ptičke, pletenine in okrasili vrbo v senzoričnem parku pred domom. Druženje so stanovalci popestrili z »roza« bedom in zaigrali na rožnate žoge ter tako na simboličen način izrazili svojo podporo vsem, ki so se srečali z boleznijo – sami ali njihovi bližnji. ■

Na GROF-u je »dišalo« po Piškotkih

✍ Vesna Dragolič

8. oktobra se je vod Piškotki navsezgodaj odpravil na pot do Celja. Kam smo šle, vas zanima? Na GROF-a smo šle. Kaj je GROF, vas zanima? GROF je kratica za Grajsko orientacijsko fešto, ki je letos ponovno potekala na Celjskem gradu. Razdelile smo se v dve skupini in tekmovali v kategoriji GG starejši. Tekmovanje je bilo sestavljeno iz različnih zabavnih iger in orientacijske proge, dolge 12 km (no ... če se ne izgubite že po tretji kontrolni točki zaradi sekana poti in na koncu prehodite 17 km). Čas na progi smo si krajšale s prepevanjem najnovejših hitov, namesto da bi gledale na zemljevid. Na poti je bilo postavljenih sedem kontrolnih točk, ki smo jih vse našle. Na cilju sta nas čakala topel obrok in zaslužen počitek. Na poti domov smo se ustavile še na Trojanah na svežih krofih. ■

CZM Petka vabi študente

✍ Maša Simčič

Center za mlade (CZM) Petka bo s podporo Občine Cerknica deloval vsaj še do konca koledarskega leta 2022. Odprti je od ponedeljka do četrтка. Od 14.00 do 16.00 učenci delajo domače naloge in se učijo. Od 16.00 naprej pa je čas za igro in delavnice. V Petki je prisotna odrasla oseba, ki otrokom pomaga, se z njimi igra in pogovarja. Vsako sredo od 16.00 do 17.00 poteka delavnica Slovenščina za učence priseljence, od 17.00 in 18.00 pa z osnovnošolci ponavljamo, utrjujemo in nadgrajujemo angleščino. Otroci, vabljeni v Petko! Tokrat pa vabimo tudi študente, ki bi si želeli otrokom pomagati pri domačih nalogah, se z njimi igrati in ustvarjati, da se pridružijo naši ekipi. Za več informacij pišite na center.petka@gmail.com in spremljajte naše spletne kanale. ■

VABLJENI V LEKARNO CERKNICA CENTER!

Odpiralni čas:

- ponedeljek-petek:
8.00-18.00
- sobote, nedelje in
prazniki zaprto

Cesta 4. maja 61,
Cerknica

Po nasvet v Lekarno Cerknica Center

V Lekarni Cerknica Center se strokovno posvetimo posamezniku s pregledom uporabe zdravil in svetovanjem o zdravem življenjskem slogu ob različnih zdravstvenih težavah. V jesenskem času opažamo veliko težav z bolečinami, ki so posledica opravih na njivi in v sadovnjaku. Svetujemo, da se nobenega dela ne lotivate zaletavo, temveč se pred delom primerno ogrejte in razgibate ter pazljivo rokujete z delovnim orodjem. V primeru blage in zmerno akutne bolečine lahko posežete po zdravilih, ki so na voljo brez recepta, a se je pred tem treba posvetovati s farmacevtom. Svetovali vam bomo primerno protibolečinsko zdravilo glede na vaše težave in vašo morebitno vsakodnevno terapijo z zdravili na recept.

Mateja Podobnik Udovič, mag. farm., vodja in Erika Hrobat, mag. farm.

**Lekarna
Ljubljana**

www.lekarnaljubljana.si

Predavanje: psoriza

✉ Irena Likon Matuš

Društvo psoriatikov Slovenije – Podružnica Notranjsko-kraška je za člane podružnic Notranjsko-kraška, Obala in Primorska 12. oktobra v prostorih Osnovne šole Miroslava Vilharja v Postojni pripravilo predavanje o psoriatični bolezni. Zdravnica iz Splošne bolnišnice (SB) Izola **Katarina Šmuc Berger** nam je predstavila različne oblike psorize. Strokovnjakinja **Urška Komel** iz SB Šempeter pri Novi Gorici pa nam je predstavila bolezen psoriatični artritis in pomen zgodnjega zdravljenja. Udeleženci smo lahko predavateljicama zastavljali vprašanja, posvet pa smo zaključili s pogostitvijo in prijetnim druženjem. Tovrstna srečanja imajo poleg pridobivanja znanja tudi pomemben družabni vidik za obolele. ■

DEOSOVE športne igre

✉ Katja Opeka ✉ Ines Antončič Sterle

V DEOS, Centru starejših Cerknica smo v oktobru organizirali športne igre. Želeli smo ujeti zadnje tople jesenske sončne žarke in se dobro razgibati. Športne igre so postale že prava tradicija našega centra, zanimivo pa je, da jih stanovalke in stanovalci vzamejo precej resno. Že čez leto ves čas izpopolnjujejo svoje spretnosti, izpopolnjujejo se v streljanju v tarčo, ravnotežju pri hoji, v fini motoriki, tako da z veseljem pokažejo trud tudi na športnih igrah. Preizkusili so se v petih različnih kategorijah. Prva tri mesta vsake kategorije so bila nagrajena. Stanovalci se najbolj razveselijo medalj, saj so za nekatere njihove prve in so na njih še posebej ponosni. ■

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- ugodni mobilni paketi NAJ
- akcijski mobiteli na obroke
- ugodni fiksni paketi NEO

DELOVNI ČAS

PON - PET

8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

SOBOTA

8.30 - 11.30

TelekomSlovenije

Pohod po Kraškem robu

Boža Vesel Olga Smodila

Pohod članov Društva upokojencev Rakek se je začel v meglenem jutru, prvi sončni žarki so nas razveselili šele v okolici Postojne. Z avtomobili smo se zapeljali do Črnega Kala, ki je številnim poznan po vidno nagnjenem zvoniku. Nad vasjo se razprostirajo mogočne stene Kraškega roba, ki so raj za športne plezalce. To je čudovita pokrajina, kjer se srečata Istra in Kras, kjer se celinsko podnebje spaja z mediteranskim ter kjer se mogočne apnenčaste kraške stene dvigajo nad istrskim flišem. Treba je bilo malo zagristi v hrib in že smo prispeli do ostankov gradu iz 11. stoletja. Stoji na visoki skali z lepim pogledom na Rižansko dolino. Od tu se lepo vidita tudi viadukt avtoceste, ki se pne nad dolino, in gradbišče drugega tira. Občudovali smo vasice po istrski pokrajini. Pot nas je vodila pod drevesne krošnje, med nizko grmičje in divja rastišča špargljev, v travno pokrajino z vonjem po rožah, zeliščih, začimbah in morju. Na posameznih razglednih mestih smo se prepadnemu robu povsem približali. Pri oddajniku smo se spočili in okrepčali z malico iz nahrbtnika ter se podali v dolino. Vseskozi sta nas spremljala toplo sonce in dobro razpoloženje. Na poti proti domu smo v Senožecah naredili krajši postanek za klepet o vtisih z izleta. ■

VGC Cerknica v polnem zagonu

Maša Simčič

V Večgeneracijskem družinskem centru (VGC) je res pestro, začeli smo namreč izvajati redne dejavnosti, ki po dolgem času ponovno potekajo v živo. Skoraj si podajamo kljuko! V ponedeljek ob 10.30 se družimo in učimo na tečaju za uporabo pametnih telefonov. Ob torkih dopoldne nas obiščejo dojenčki, saj imamo na urniku pedokinetiko. V sredo od 11.00 do 12.30 poteka tečaj osnov računalništva za starejše. Za telovadbo z Gordano že veste, še naprej bo potekala trikrat na teden. Začeli smo tudi z jezikovnimi tečaji, ki letos potekajo v živo po naslednjem urniku: nadaljevalna nemščina je v ponedeljek ob 19.30, francoščina v četrtek ob 15.00, začetna nemščina v četrtek ob 19.00, začetna angleščina v petek ob 15.45 in nadaljevalna angleščina v petek ob 16.45. Vsi tečaji trajajo 60 minut. Za tečaj ruščine in slovenščine za tujce nam pišite. 18. novembra organiziramo predavanje z naslovom Moderni pristopi k poučevanju. V novembru pa v VGC Cerknica pripravljamo tudi dve pevski raziskovalnici. Vas zanima spoznavanje glasu in telesa? Lepo vabljeni v VGC 8. in 22. novembra ob 17.45. Za več informacij in prijave na vse omenjene dejavnosti nam pišite na druzinski.center.cerknica@gmail.com. ■

Tradicionalno srečanje jamskih vodnikov pred Križno jamo

Gašper Modic

V nedeljo, 2. oktobra, smo se pred Križno jamo že tradicionalno srečali jamski vodniki občin Cerknica, Loška dolina in Bloke – tako tisti, ki delo jamskih vodnikov še vedno opravljajo, kot tisti, ki so ga nekoč. Poleg članov Društva ljubiteljev Križne jame so se srečanja udeležili tudi člani Jamarskega kluba Rakek in Jamarskega kluba Karlovica ter nekateri predstavniki drugih jamarskih klubov. Srečanje je potekalo pred vhodom v Križno jamo, kjer smo ob zakurjenem ognju prisluhnili zanimivim zgodbam in anekdotam iz preteklosti. Veliko pogovorov je potekalo o novih raziskovanjih okoliških jam in o potrebah večjega sodelovanja med jamarskimi klubi – tako na področju raziskovanja kot pri drugih dejavnostih. Ob prijetnem kramljanju, pečenih klobasah in toplim čaju se je nedeljsko popoldne kaj hitro prevesilo v noč. Izvedeli smo veliko novega in dorekli, da se naslednje leto ponovno snidemo in da bi podobni dogodki morali potekati vse leto. ■

Pohod ob spomenikih NOB v dolini pri Trstu

📷 Drago Frlan

8. oktobra so Vsedrjavno združenje partizanov Italije (ANPI-VZPI), Dolinske občine, Združenje borcev (ZB) za vrednote narodnoosvobodilnega boja (NOB) Postojna in ZB NOB Koper v okviru sodelovanja z zamejskimi Slovenci organizirali pohod ob spomenikih NOB v občini Dolina pri Trstu. Pohoda smo se udeležili predstavniki ZB NOB s slovenske strani meje in tudi iz cerkniškega združenja. Dobili smo se v kraju Pesek na italijanski strani ter nadaljevali pot po trasi Gročana–Draga–Boršt–Ricmanje–Domio–Dolina. Postanek pri posameznem spomeniku smo obeležili z recitacijami, slovensko pesmijo in kratkim orisom zgodovinskih dogodkov. Osrednja kulturna prireditev z vsebinsko bogatim programom je bila v spominskem parku v Dolini pri Trstu. ■

Pohod po poteh graničarjev

📷 Štefka Šebalj Mikše

Ob svetovnem dnevu hoje, četrto nedeljo v oktobru, smo se v Planinskem društvu Cerknica odzvali vabilu Turističnega društva Hrvatini na vodeni pohod po poteh graničarjev, po senčni strani Miljskih hribov. Kot spomin na nekdanje graničarje se nam je v sodelovanju z Vojaškim muzejem Tabor v Lokvi predstavil domačin v vojaški uniformi JLA. Pot nas je nato vodila v vas Premančan in dalje k Šuštarjevemu kamnolomu. Med potjo do vasice Cerej smo postali pri kolovozu, kjer je bil strmi del tlakovan s »šališem«. V Cereju smo spoznali, kako je potekalo pranje perila v časih, ko še ni bilo pralnih strojev. V grapi Pišolon smo pogledali v notranjost kamnoloma, kjer je bilo med drugo svetovno vojno zaklonišče. Ob stari murvi v Kolombanu smo se razgledali proti Debelemu rtiču in na čakajočim tankerjem pred tržaškim pristaniščem. ■

MIKLAVŽEV SEJEM

SOBOTA, 03.12.2022*

OD 15.00 DO 19.00 URE
PRED POŠTO NA RAKEKU

LEPO VABLJENI NA
PRIJETNO DRUŽENJE,
OTROCI PA NA
OBISK MIKLAVŽA!

Za več informacij nas spremljajte
na naši Facebook strani ali spletni strani društva
www.tdrakek.si

TURISTIČNO DRUŠTVO RAKEK

NOVEMBER 2022

19. 11. MEDVED IN MALI

Vstopnina: 6 €
predstava za otroke

kulturni
DOM
CERKNICA

www.kd-cerknica.si

Avtor: **Gregor Mišič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Slavko Červek

Sanje o letalski vojaški gimnaziji so se razblinile. Zato pa ima obsežen lasten arhiv filmskih in video posnetkov, narejenih na Cerkniskem in v okolici. Med pogovorom omeni, da je njegov prvi triminutni barvni nemi filmček posnetek pustnega karnevala iz leta 1976, prvi posnetek karnevala na takrat sodobno video kaseto pa je iz leta 1984.

Oče mu je iz Nizozemske, kjer je delal več kot trideset let, prinesel prvo amatersko S-8MM filmsko kamero in kinoprojektor, pozneje še zvočno varianto. Uporabe teh sistemov in snemanja se je sprva učil sam, mnogo pozneje pa se je udeležil izobraževanja na RTV Slovenija. Snemanje je kar naenkrat postalo njegov konjiček – snemal je cerkniške karnevale, poroke, športne dogodke, šolske prireditve, cerkvene obrede, praznovanja, koncerte ter Cerkniško jezero s tal in iz motornega zmajaja.

Slavko Červek je rojen leta 1953 v Lavričevi hiši na Rakeku. Mati Rakovčanka, po poklicu mama, oče Prekmurec, po poklicu kolar. Na Rakeku je obiskoval osnovno šolo in glasbeno šolo (harmonika in bariton). V sedemdesetih letih je bil nekaj let član cerkniške godbe. Po dokončani štiriletni srednji lesarski šoli dislociranega oddelka iz Ljubljane, opravljeni praksi in šestmesečni zaposlitvi v TOZD Masiva Martinjak je odšel na služenje vojaškega roka v Črno goro. Po vrnitvi se je zaposlil v Brestu kot operativni vodja servisne službe, pozneje je delal kot referent v oddelku inženiring (oprema hotelov, počitniških, vojaških, zdravstvenih objektov, objektov družbenega standarda itd.) in na ta način prepotoval vso nekdanjo Jugoslavijo.

Leta 1981 se je priženil v cerkniški Videm, kjer z ženo Danico živi še danes. Leto pozneje se jima je rodila hči Lavra, deset let pozneje sin Aljaž in ob vstopu v novo tisočletje še sin Dominik. Hčerka Lavra si je ustvarila družino, skupaj s partnerjem in sinom živijo v isti hiši kot Slavko z ženo.

Z motornim zmajem je kot sopotnik letal in snemal Cerkniško jezero, Loško dolino, Snežnik, Bloško planoto do Rakitne, do Planinskega polja. Nastal je približno petnajsturni arhiv, ki ima pri njem posebno vrednost. Leteti in snemati. Užitki, ki se jih ne da opisati.

Pri snemanjih je bilo veliko dogodkov, tudi smešnih, pove.

»Snemal sem ženina, ki je v naročju nesel nevesto čez prag svoje nove hiše. Ob meni, na moji desni strani, je stal oče ženina. Sunil me je v rebra in precej resno v hribskem dialektu rekel: »Boljše bi bilo, če bi jo nesel ven.« Premagal me je smeh. Kame-ra je vse posnela. Ta del kadra sem pri montaži poroke namenoma pustil na kaseti. Po ogledu kasete je takrat nevesta zahtevala izrez. Rekel sem ne, tako je bilo in pika. Po nekaj letih sva se s tem ženinom srečala, možakar me je takoj prepoznal in z nasmehom seznanil z novico: »Sem jo že ven nesel.« Obojestranski smeh do nezavesti. Šla sva na pivo.«

»Sredi poletja, zunaj vročina, pol ure pred poroko vstopim v cerkev pri Sv. Vidu. Bolel me je vrat, hotel sem posneti lep strop v cerkvi. Ker ni bilo nikogar, sem se na sredino cerkve kar ulegel na tla. Skoraj bi zaspal od udobja. Če me kdo zunaj vidi, me verjetno vidi edino sam Bog osebno, sem si mislil. Toda po nekaj dneh me v vratarnici na Brestu čaka večja kuverta. Odprem, v njej pa fotografija, posneta s kora, na kateri ležim sredi cerkve. Takoj nisem vedel, kdo me je ovekovečil. Bil je Jože Žnidaršič mlajši, cerkniški fotograf. Fotografijo rad pokažem drugim.«

Pred dvanajstimi leti je Slavko zbolel za rakavim tumorjem na ščitnici. Hvaležen je zdravnikom specialistom, osebnemu zdravniku in zobozdravniku, ki ga je takrat dobesedno »nagnala« na operativni poseg.

Po štiridesetih letih »brkljanja« s kamerami se počasi ustavlja. Raznorazne analogne škatle in kamere so na hitro postale zgodovina. Brez računalnika ni možno več ustvarjati. V svojem prenosnem telefonu ima že vsak svojo video kamero. Slavko zelo rad gleda športne prenose. Iz posnetkov skuša ugotoviti, koliko kamer snema, kako so postavljene in kakšne kadre lovijo. Čakajo projekti, kot so: Muzl in pustne legende, klepet doma pri Borisu in Marjanu Kralju, rušenje Brestovega samskega doma, gradnja doma starejših v Cerknici, rušenje rakovških kasarn in odprtje nove industrijske cone v Podskrajniku, obročarstvo na Uncu. Posnetki čakajo.

Izdelovalke kovtrov

Kovtre oziroma prešite odeje so še po drugi svetovni vojni izdelovali ročno na rom oziroma lesen okvir. Joži Mele iz Cerknice je ena izmed redkih, ki se še spominja, kako je potekala ročna izdelava kovtra. V strokovni literaturi o izdelovanju kovtrov nismo zasledili ničesar, čeprav je bila sezonska obrt precej razširjena.

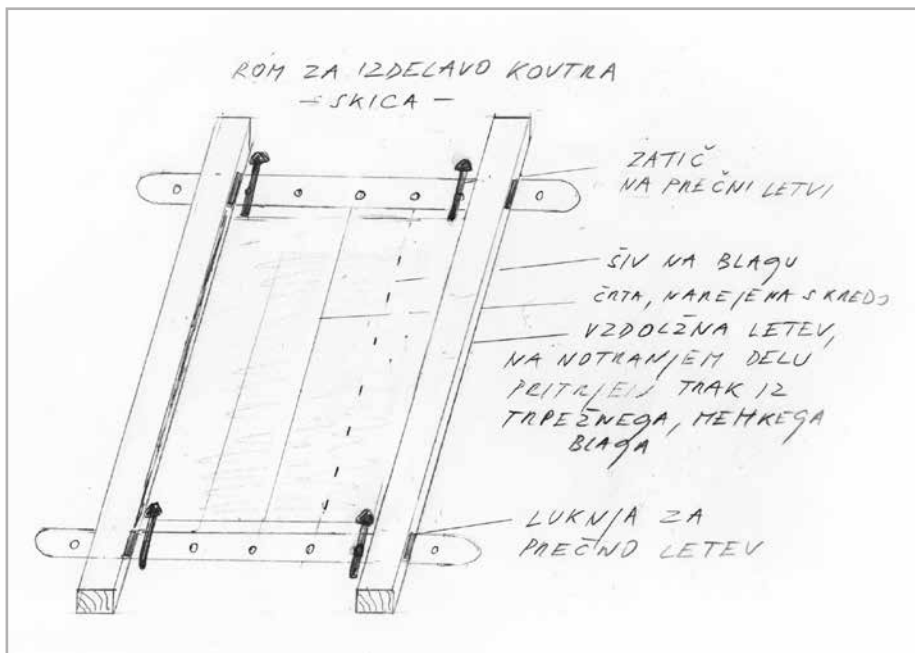
Joži Mele je povedala, da je kovtre delala že njena stara mama **Marija Turk** iz Cerknice, rojena Vičič leta 1862. »Moja sestra **Marija Turk**, poročena Opeka (1931–2005), ji je že kot punčka pomagala. Pozimi sta se hodili obe sestri učit šivat h Kunčevi mami. Ko je stara mama leta 1948 umrla, je ostalo nekaj kovtrov nedokončanih. In je z izdelavo začela moja sestra. Sestra je kovtre delala predvsem v zimskem času, saj je bil to čas, ko ni bilo toliko kmečkih opravil, nekje do leta 1960, ko se je zaposlila na Brestu. Ljudje so kovtre naročali tudi iz okoliških krajev, material za izdelavo so stranke same nabavile. Ne vem, če se je vata kupila v Cerknici. V Pogačnikovi hiši v Cerknici je bila taka trgovina z metražo, morda so šli po material v Ljubljano. V glavnem pa takrat, ko so se dekleta poročale. Kovtra sta bila del nevestine bale.«

Rom ali okvir, najpomembnejša priprava

Zelo pomembna priprava za izdelovanje kovtrov je bil lesen rom, okvir. Sestavljen je bil iz dveh jelovih vzdolžnih letev, ki sta imeli vsaka po dve odprtini, v katere sta bili zataknjeni dve prečni letvi, ki sta bili tanjši, imeli sta luknje za okrogle zatiče, verjetno sta bili iz druge vrste lesa kot vzdolžni letvi. Kot se spominja Joži Mele je sestra delala v »hiši« pri krušni peči, rom je bil postavljen na treh stoli in na klop v kotu. Imela je samo en rom. Bil je v taki višini, da se ni sklanjala. Dopoldne je delala ene tri, štiri ure, pa tudi popoldne. Na notranjem delu vzdolžnih stranic je bil bolj pri vrhu pritrjen mehak, toda močan trak iz blaga.

Umetnost izdelave

Joži Mele je sestro opazovala pri delu: »Najprej, kar je naredila, je prišla blago na dolgih stranicah, blago je napela, v luknje dala zatiče. Ko je bilo to narejeno, je položila vato, morala je iti okrog in okrog, z roko je enakomerno razporedila vato po podlagi, potem je dala na vato še žido (svila) in jo z dveh strani pripela. Potem je po dolžini z metrom izmerila

Skica roma

in s kredo označila, kje bo šivala. Naredila je začetni šiv, šla s šivanko in ob niti s kredo naredila rahlo črto, da je imela orientacijo. Notranji pravokotnik je razdelila na enake kvadrate. Potem je začela šivati, šest centimetrov od roba in je šla okrog in okrog, potem še dvakrat. Šivala je najprej po dolgem. Do sredine ni segla. Da je lahko naredila šiv v sredini kovtra, je rom zožila, tako da je letev snela, nastajajoči kovter je ovila okrog roma, da se je približala sredini. Ko je končala

Spoj klota in žide, detajl

Kovter z merami 120 x 175 x 3 cm je delo Marije Turk, hrani Danica Mlakar.

šive po dolžini, je kovter zopet raztegnila na začetno stanje. Potem je šla šivat krajše stranice, ob kraju ni bilo prišito, tudi ni segla do sredine, je začela trenati (parati), kar je bilo prišito, in se je kovter kar dol poveznil, šla na drugo stran, je tudi tam odpela in začela trenati, saj je bilo samo pripeto in je naredila do konca. Kovter je zaključila tako, da je z vbodom sešila spodnji klot (bombažna tkanina) in zgornjo žido. Tako je zgledal ta postopek.«

Kovter, ki ga hrani Danica Mlakar

Zelo lepo ohranjen kovter, ki ga je naredila Marija Turk, je last Danice Mlakar. »Dolžina kovtra je bila vedno enaka, ker se je ravnila po romu. Ni mogla narediti več kot 180 centimetrov. Kovter ima kvadratke 14 x 14 centimetrov, skupaj jih je 60 (6 x 10). Včasih so bile krajše postelje. Tudi se ne spomnim, da bi delala manjše. Pri šivanju je imela sestra naprstnik, fingrat, malo daljšo ravno šivanko, delala je zelo enakomerne šive. Barva pavelce naj bi se ujemala z blagom. So bili klobčički, kot za štikati. Prevladoval je rdeč, svetlo moder in rumen kovter. Tri ali štiri klobčiče pavelce je porabila za dva kovtra, pa 3,5 kg vate, za en kovter, če so bili majhni kvadrati, je šlo vate več, če so bili večji, manj. Se je zelo sekirala, če ni bilo kaj prav.«

Kovtre so delali tudi na Rakeku in na Menišiji

Marija Jernejčič (1912–2015), Špelna iz Slivic, poročena Klemenc na Unec, je naredila kovtre za svojo družino. Dva stara kovtra, ki sta bila napolnjena z volno, je obnovila,

naredila pa je tudi dva nova za hčerko in sina. **Majda Šušteršič** se spominja lesenega okvirja (roma), ki si ga je mama izposodila pri Katernovih z Vrtnice ulice na Rakeku. **Vojko Prijatelj** pa je povedal, da je njegov stari oče Ivan Janez Katern (1894–1993) poleg ostalega izdeloval tudi žimnice, za kovtre pa se ne spominja, da bi jih, morda jih je njegova žena Marija. Po pripovedovanju Majde Šušteršič naj bi imel ta izposojeni okvir tudi noge in je stal samostojno. Na okvir je mama napela blago,

potem plast volne iz starega kovtra, ki so jo prej razčesali z gradašami, ter jo razporedili po blagu, nato je na vrh prišla še svilo. »Iz roza blaga od starega kovtra pa mi je mama naredila obleko za pusta za princeso. To je bilo okrog leta 1960.«

Pripomočki za izdelavo kovtra: pavelca, kredo, hrani Joži Mele. (© Marija Hribar)

V Begunjah pri Češčutkovih, hišica se zdaj podira, so delali kovtre, pravijo pa, da so klekljali tudi idrijske čipke. Zadnja prebivalka je bila **Emilija Češčut**. Vse ostale podrobnosti pa je zabrisal čas.

Viri in literatura:

1. Jožica Mele, ustno, Cerknica, oktober, 2022
2. Vojko Prijatelj, ustno, Rakek, oktober, 2022
3. Majda Šušteršič, ustno, Rakek, oktober, 2022

Kozjansko – pokrajina srednjeveških trgov

Drugo soboto v oktobru je Turistično društvo Cerkniško jezero organiziralo izlet na Kozjansko. Udeležili so se ga člani turističnega društva, članice Društva Klasje in sodelavci, ki so sooblikovali septembrski pohod od Šteberka do Karlovce.

Naš prvi postanek je bil na Pilštanju, kjer smo se sprehodili po trgu, se ustavili ob prangerju (sramotilnem stebru) in si ogledali cerkev, kjer je upodobljena sv. Ema, edina slovenska svetnica, ki naj bi bila po legendi rojena na Pilštanju. Kraj se ponaša tudi s 556-letno tradicijo šolstva in eno prvih varnih hiš. V prostorih nekdanje šole, kjer je potekal pouk po starem, smo tudi mi preizkusili svoje znanje o Kozjanskem. Obisk smo zaključili s pokušino drnulovca, saj so drnulje pomemben sadež v kraju in jih opevajo tudi v svoji himni.

Podsreda je poleg Kozjega najpomembnejši kraj na Kozjanskem. Kozjanski park že od leta 2000 organizira v začetku oktobra praznik kozjanskega jabolka. Jabolko je tukaj več kot sadež, je simbol Kozjanskega in pomeni nadaljevanje tradicije in dediščine. Praznik promovira jabolko, jablano, travniški sadovnjak z namenom ohranjanja biotske pestrosti in do narave prijaznega gospodarjenja s prostorom. Zaključek praznovanja, ki traja ves teden, je sejensko dogajanje, ki smo si ga ogledali tudi mi. Kraj se spremeni v srednjeveško tržnico, na kateri sodelujejo regionalni ponudniki, na njej pa se predstavljajo tudi že skoraj pozabljene obrti. Prireditve spremljajo bogat kulturni program, tekmovalne in družabne igre ter ustvarjalnice za otroke.

Verjetno ste se kdaj spraševali, zakaj ima kraj ime Podsreda. Odgovor se skriva v trških in sodnih pravicah, ki so jih krajem v srednjem veku podeljevali zemljiški gospodje. Tržni in sodni dan je tukaj potekal ob sredah. Na ta dan se je trgovalo, sodnik je sodil, bilo je veliko ljudi in prestopnike so kaznovali tako, da so jih priklenili na pranger in mimoidoči so jih lahko videli in jih zasmehovali.

Nad Podsredo se dviga lep, obnovljen istoimenski grad, ki je skozi stoletja spreminjal svojo obliko in menjaval gospodarje. Danes je pomembna turistična točka, ki ponuja celo nastanitve v sobah in apartmajih poleg gradu. V njem prirejajo različne koncerte, poroke in razstave. Kljub temu da ima skromno opremo, je vreden ogleda.

Dan smo zaključili v gostilni Šempeter v Bistrici ob Sotli, ki se zaradi tradicionalne in lokalne ponudbe hrane ponaša z nazivom Gostilna Slovenije. Tam smo poskusili lokalno specialiteto – kopuna.

Domov smo se vračali zadovoljni in polni vtisov o Kozjanskem, kjer Kozjanski park in lokalno prebivalstvo z roko v roki promovirata in razvijata območje, ki je nekoč veljalo za slabše razviti del Slovenije.

Prijazna beseda, lepi trenutki v objemu narave in pristna doživetja. Vse to smo ta dan doživeli mi.

Pohod po robu Gore

Za drugo nedeljo v oktobru je bila napovedana šibka burja, a planinke in planince Planinskega društva Cerknica ni odvrnila. Od poti po robu Gore – od Cola do Predmeje. Do vrha Kovka smo hodili v zavetju gozda Malega in Velikega grebena. Z vrha so se odstrli razgledi na Vipavsko dolino in skrito vasico Sanabor nad Vrhpoljem. Proti Sinjemu vrhu smo, čez travnike, veliko bolj občutili sunke burje. Kljub temu smo si bili enotni, da je tudi hoja po vipavski burji svojevrstno doživetje. Po odmoru pod Sinjim vrhom smo nadaljevali k Otlškemu oknu in v soseščini poiskali kamnitega polža. Na Dolskem maju smo že uzrli Predmejo, tudi Čaven in Golaki so bili vse bližji. Previdno smo sestopili z Dolskega maja, pot do Predmeje je malo vijugala ob gozdu in že smo bili na cilju. Ugotovili smo, da smo tokrat s pomočjo burje dosegli cilj nekoliko prej kot po navadi. Nismo si namreč privoščili razgledov in postankov na poti. Pred odhodom domov pa se kepici ali dvema sladoleda v Vipavi le nismo mogli upreti. ■

✍️ Štefka Šebalj Mikše

Vodnjak pod avtocesto v Hribcah

Prav zanimivo je, kakšne zgodbe nam lahko ponudijo objekti, ki jih srečamo ob poti. Če se denimo sprehodimo po cesti z Uncu proti Staremu gradu in Hassbergu, levo ob poti, pod avtocesto, opazimo velik kamnit vodnjak. Ko pridemo na mesto, kjer se cesta prevesi proti Hassbergu, na naši desni strani stoji lesen križ. V knjigi Po Krpanovih sledih lahko zasledimo zanimivo zgodbo, ki jo je, najbrž v obdobju od 1950. do 1960. leta, zapisal Janko Katern iz Planine pri Rakeku. Pojasni nam mesti obeh navedenih objektov, zgodba pa se začne takole:

»Po cesti od Hassberga proti Uncu je bilo nekoč precej prometno, saj se je blago tovorilo celo proti Hrvaški. Na Uncu je živel čevljar Marko, s svojim delom je imel skromen zaslužek. Tisto leto, ko so Francozi odšli iz naših krajev, je odšel loviti polhe, na Stari grad, v bližino Strme rebri. Med lovom se je že znočilo, ko je opazil goreti močan ogenj na travniku Strme rebri. Francozi so si kuhali večerjo, njihove mule in konji so se pasli ob robu gozda. Mule so bile natovorjene z majhnimi zaboji. Eni se je približal in ji previdno vzel tovor. Zavlekel ga je nekoliko proč v gozd, odprl in zagledal kup francoskih zlatnikov v njem. Hitro je snel enake tovore še ostalim živalim in jih zmetal v jamo, kjer so nekoč kopali pesek za zidavo. Povrh je nametal še suhe veje in listje ter zadovoljen odšel domov.

Francozi so opazili tatvino in hitro obdolžili hrvaške roparje, ki so se tedaj pojavili v okolici Loža. Nekaj so jih pobesili, ne glede na to, ali so krivi ali nedolžni. Na tem mestu še danes stoji vrh grabna križ. Čevljar Marko skrivnosti ni znal očuvati zase, zato so ga začeli zasledovati roparji, da si pridobijo zaklad in maščujejo mrtve tovariše. Ukazali so mu pripeljati zaklad na določeno mesto v Rakov Škocjan. Marko je zaklad skril v Planini, pri prijatelju Korenu, globoko v kleti. Roparji so tudi slednjemu napovedali obisk, da izroči denar, sicer se bodo maščevali. Koren je moral na pomoč poklicati vojsko iz Ravbarkomande. Hrvaški roparji so prišli v Planino in na mestu, kjer danes stoji Vilharjev spomenik, se je vnel hud boj z vojsko. Hrvaški roparji so morali zapustiti Planino.

Čevljar Marko si je potem postavil dve veliki hiši v Hribcah. V eni je bilo gostišče, dejavnost je dobro uspevala. Kljub temu se je umaknil v Postojno, saj so ga hrvaški roparji spet ogrožali. Zgradil si je mestno hišo in še nekaj let živel. Hiše na Uncu je kupil tedanji lastnik gradu Hassberg, za stanovanja logarjev. Vsi, ki so čevljarju Marku pomagali obdržati zaklad, so imeli dobiček, tako zadolženi Koren in njegov sorodnik Jurc iz Planine, kot tudi odvetnik Pichler. Seveda je bil dobro poplačan tudi poveljnik vojaške posadke iz Ravbarkomande. Vojaško posadko na Ravbarkomandi so roparji še enkrat napadli, bili so poraženi, v borbi je padel njihov poveljnik.«

Tone Udovič je povedal, da mu je mama povedala podobno zgodbo, hiše pa se tudi dobro spominja. Čevljar Marko naj bi služil vojsko pri Francozih, dodeljen je bil straži pri premeščanju denarja za plače vojakom. Poznal je sistem prevoza denarja v posebnih sodčkih. Nekega večera je doma zaznal, da Francozi po cesti mimo hiše peljejo tovor z denarjem. Hitro je napolnil puško z enim nabojem, Francoze je počakal na robu Jeršanove ograde. Ustrelil je, tovor se je z voza zvalil navzdol do starega zidu, v grmovje. Čevljar Marko

se je umaknil proti domu, ker se je le bal Francozov. Vojaki so se sprva razbežali, nato pa so prišli po konje in odšli, ne da bi vedeli, kam se je tovor zvalil, saj je bila temna noč. Ko je bil »zrak čist«, je čevljar Marko prišel pobrat tovor s prevrnjenega voza. Poznal je sistem za odpiranje sodčkov z denarjem. En sodček, kot spomin od tega tovara, je bil menda še vrsto let na podstrešju Pavčičeve hiše; tam so bili tudi čevljarji. Kmalu po pridobitvi tovara je čevljar Marko najel italijanske mojstre, da so mu zgradili hišo z vodnjakom. Hiša je bila dobro grajena, z enim dimnikom in edina z bakrenimi žlebovi. Kletni prostori so bili obokani, nad pritličjem je bilo še nadstropje. Do vhoda v pritličje so bile stopnice in prag, vhodna vrata

so bila okovana s pločevino, nad njimi je bil kamnit portal. Sobi v pritličju sta bili imenitni, s »štukaturami«, v nadstropje so vodile lepe lesene stopnice. V eni od sob je bila posebna ključavnica z gumbi za odpiranje vrat, poznati je bilo treba sistem odpiranja. Pri hiši je bil postavljen enak križ kot na vrhu grabna. Čez graben je vodila stara deželna cesta. Za križe v okolici gradu Hassberg je skrbela teta kneza Windischgrätza. Križi so bili masivni hrastovi, streha prekrita z bakrom, tretji enak križ je bil še pri Kuncovem kamnu.

Majda Palčič je povedala, da so hišo porušili zaradi gradnje avtoceste, vodnjak pa je ostal do današnjih dni. Pri rušenju hiše so našli vzdignjen čevljar. Zadnja lastnica hiše je bila prepričana, da je tisti, ki je to hišo zgradil, zagotovo bil čevljar.

Literatura in viri:

1. Milan Trobič, Po Krpanovih sledih, Logatec 2005, str. 346 do 347
2. Tone Udovič, ustni vir
3. Majda Palčič, ustni vir

Avtorica: **Marija Hribar**

Ob 110. obletnici rojstva pesnika Jožeta Udoviča (1912–1986)

Ob 110. obletnici rojstva pesnika, prevajalca, pripovednika, esejista Jožeta Udoviča, ki se je rodil leta 1912 v stolpu na cerkniškem Taboru, je Knjižnica Jožeta Udoviča pripravila večer Udovičeve poezije v interpretaciji Ljobe Jenče ter glasbeni spremljavi Zorana Škrinjarja.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi štirinajst Udovičevih fotografij v izboru in postavitvi fotografa **Hermana Pivka**. O Udoviču in njegovem delu je spregovorila direktorica knjižnice **Marija Hribar**.

Udovič je dobitnik dveh najvišjih priznanj na področju umetnosti in prevajanja: Prešernove nagrade za pesniško zbirko *Ogledalo sanj* in Sovretove za prevod Brochovega romana *Vergilova smrt*. Leta 1985 je bil izvoljen za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Leta 1996 smo v knjižnico v Cerknici prejeli Udovičevo osebno knjižnico, v njej je okrog 3000 enot, tudi več publikacij o fotografiji, kar priča, da se je v fotografijo poglobil, in je povezano tudi s tem, da si je okrog leta 1960 pridobil posebno izkaznico, s katero je imel prost vstop v državne muzeje v Italiji in tudi dovoljenje za fotografiranje v njih.

V stekleni vitrini si obiskovalci poleg knjig o fotografiji lahko ogledajo tudi nekaj diapozitivov in njegov dnevnik iz leta 1973, kjer je 17. oktobra zapisal, da je rojstni dan praznoval tako, da je šel na izlet po Istri v Opatlj, kjer je fotografiral gotske freske. Rad je imel gotske cerkve. Spet na drugem mestu v dnevniku zapiše: »Le to ostane, kar človek da v viziji iz sebe, kar ustvari, kar doda svojega svetu. Imena izginjajo. Ustvarjeni obrazi pa žarijo z zidu, obdelani

© Jože Udovič

kamni pričajo o davnem človeku, o davni viziji, o drhteči duši, o želji po uresničevanju.«

V Udovičevi osebni knjižnici je okrog 2400 Udovičevih diapozitivov, ki jih je Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica letos začela digitalizirati. Udovič je posnetke napravil na svojih poteh po Dolenjski, Beli krajini, Notranjski, Primorski in tujini (Benetke, Firence, Dunaj ...), veliko je fotografiral po Istri. Tako so nastale zbirke kozolcev, ostrnic, pokrajine ..., marsikaterega arhitekturnega bisera danes ni več v pokrajini, Udovičeva fotografija pa je dokaz, da je nekoč bil. Že leta 2012 so

bile na ogled štiri Udovičeve fotografije, ki so zdaj razstavljene na hodniku. Na razstavi skupaj trčijo Bela krajina z brezami, Dolenjska s kozolci, latami, polnimi koroze, notranjske ostrnice, jezero, Primorska z morjem, s terasami, Istra s kažuni.

V iskanju motivov za fotografiranje je bil Udovič na poti k sebi, pa naj bodo to predmeti iz neolitika ali jezerska trava, povsod je iskal notranji obraz stvari, tisto, kar je vredno. Z Udovičevih fotografij žari pesniška duša, mehka duša, ki išče svetlobo, lepoto, jedro, kjer se vse začne in konča. Išče tisto, kar dopolnjuje besedo in je že onkraj nje.

Počaščeni smo, da so bili med obiskovalci prireditve tudi Udovičevi sorodniki: sestra **Marta Jeglič** in nečak **Blaž Udovič**. Razstava Udovičevih fotografij je na ogled do 14. novembra.

Od leve: Ljoba Jenče, Marija Hribar, Marta Jeglič, Blaž Udovič, Herman Pivk (© Tine Šubic)

Avtorica: **Vesna Telič Kovač** Fotograf: **Matej Maček**

Musica Creativa

Pred natanko petdesetimi leti, leta 1972, je bilo ustanovljeno Združenje pihalnih orkestrów Slovenije, ki je izvajalo regijska tekmovanja in seminarje za dirigente. Že leta 1979 je v Ljutomeru organiziralo prvi tabor pihalnih orkestrów.

Danes je tradicionalni poletni tabor godbenic in godbenikov poimenovan Musica creativa, konec avgusta se je odvil že enainštiridesetič. Festival mladinske glasbene kulture ponuja možnost dopolnilnega izobraževanja v orkestrski igri pod umetniškim vodstvom že uveljavljenih dirigenti ter s pedagoško zasnovanim programom.

Ob zaključku letošnjega tabora so mladi glasbeniki odigrali kar dva zaključna koncerta. Prvega seveda v prelepi obmorski Izoli, kjer so se v tednu vaj in muziciranja izobraževali, in drugega v Slovenski filharmoniji v Ljubljani. Pozdravni nagovor v veliki dvorani osrednje slovenske glasbene ustanove je tudi tokrat pripadel predsedniku Zveze slovenskih godb **Borisu Selku**, ki poleg Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) organizira godbeni tabor.

Najmlajše godbenice in godbenike, tudi cerkniske, zbrane v Pihalnem orkestru Musica creativa, je vodil dirigent, skladatelj in pedagog **Aleksander Čonč**, prejemnik študentske Prešernove nagrade Akademije za glasbo.

Že v uvodu koncertnega programa so se spomnili skladatelja Vinka Štrucla. Ta je za mlade vsako leto napisal skladbo, ki je nato postala stalnica slovenskih godbenih programov. Orkester s solistom na trobenti **Žanom Lorigerjem** je odigral štiri skladbe in nadaljeval s krstno izvedbo dirigentove skladbe Vezuv. Orientalsko noto je koncertu dodala filmska glasba skladateljev Menkena in Ashmana iz uspešnice studia Walt Disney. Aladin je seveda navdihnjen z znamenito pravljico iz Arabskih noči. Svet mladih udeležencev se je ves teden tabora vrtel okoli glasbe in za zaključek koncertnega nastopa je bila znana popevka Zemlja pleše Mojmirja Sepeta v priredbi **Mitje Dragoliča** povsem na mestu.

Na odru Slovenske filharmonije se je v nadaljevanju večera predstavil številni Slovenski mladinski pihalni orkester pod vodstvom dirigenta in klarinetista **Gašperja Salobirja**. Začeli so zmagovito z delom Thomasa Dossa Triumphal Prelude. Ognjemetom zvokov in fanfar je sledil glasbeni vzpon na streho Evrope. Otto M. Schwartz nas v skladbi Mont Blanc vodi skozi snežni metež in skalne plazove na 4808 metrov visoki vrh. Skladatelj mlajše generacije **Tilen Slakan** je za

letošnje mlade godbenike napisal suito, ki jo je posvetil dirigentu Gašperju Salobirju, njegovi ženi Nini ter hčerkama Miji in Lori. Orkester in zbrano poslušalstvo je nato nagovoril skladatelj **Tomaž Habe**, ki je za letošnjo Musico creativo mladim približal Mozartovo znano koračnico Turški marš, tretji stavek Klavirske sonate št. 11 v A-duru, ki se pogosto sliši samostojno in velja za eno njegovih najbolj znanih klavirskih skladb.

Leta 2018 je na pobudo dirigenta Tomaža Kukoviča nastalo petnajst novih priredb glasbe bratov Avsenik za

pihalni orkester, ki so jih prispevali mladi, obetavni in tudi že uveljavljeni aranžerji. **Peter Tovornik** se je takrat predstavil s štirimi priredbami, v filharmoniji smo slišali energične plesne ritme skladbe Za kratek čas. Med občinstvom v dvorani je koncert spremljal avtor zadnje skladbe rednega dela koncerta, glasbenik mlajše generacije. Cirkus marš je prva koračnica, ki jo je napisal **Rok Nemanič - Nemo**, ki ga sicer poznamo kot jazzovskega trobentača, pedagoga in ustanovitelja skupine Balkan Boys. Igriva in komična melodija v koncertni koračnici prikazuje cirkus, ki ga namesto živali ustvarjajo pihala in trobila.

Koncert, ki ga je v Slovenski filharmoniji povezovala **Vesna Telič Kovač**, se je zaključil s himno slovenskega godbeništva, Adamičevo Tra-ta-ta.

Cerkniški godbeniki, ne le mladi, pa grejo naprej in se v teh dneh z dirigentom Mitjo Dragoličem že pridno trudijo in pripravljajo na 48. božično-novoletni koncert. Glasba nas lahko popelje na najvišje vrhove, kdaj še višje, najlepše pa je, ko lahko glasbo in gore združimo, pa naj bodo to Mont Blanc, Vezuv ali hribi in gore, do katerih nam seže pogled.

Božičnica 2022 v KD Cerknica

✍ Eva Turšič 📷 osebni arhiv

Veselodecembrska uspešnica Božičnica prihaja v Cerknico! **Jure Počkaj** nas bo skupaj z izkušenimi in akademskimi glasbeniki premierno razveselil na praznično okrašenem odru Kulturnega doma Cerknica. Božičnica je sofinancirana s strani Občine Cerknica kot praznično darilo za vse občane z zgolj simbolično vstopnino. Božičnica je zabavno-komična, predvsem pa glasbeno bogata predstava za vse generacije. Prisluhnili bomo slovenskim in tujim svetovno znanim božičnim melodijam. Božične skladbe so velikokrat »izposojene« iz tujine, so jih pa znali dodobra unovčiti naši legendarni glasbeniki – kot na primer italijanska Bela snežinka in še marsikatera znana »slovenska« pesem. Glasbeniki so najbolj zaposleni v decembrskem času. Jure Počkaj si je zamislil glasbeno oddajo oz. predstavo, s katero je polepšal božično-novoletni čas gledalcem prek zaslonov, z Božičnico pa je poskrbel tudi za mlade glasbenike. Božičnica je bila v 2020/21 najbolj gledana veselodecembrska oddaja na Primorsko-Notranjskem. Letos pa je čas, da zaživi tudi v živo na odrih po Sloveniji. ■

Mednarodni folklorni festival

✍ www.cerknica.si 📷 Ljubo Vukelič

Folklorna sekcija Kulturnega društva (KD) Rak Rakek je v sodelovanju z Občino Cerknica in Območno izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Cerknica v soboto, 8. oktobra, v Športni dvorani Rakek organizirala 9. mednarodni folklorni festival. Poleg domače folklorne skupine so nastopili še gosti iz Begunj pri Cerknici, Bistre, Vinice in hrvaškega Novega Čiča. Župan **Marko Rupar** je folklorni sekciji ob tej priložnosti podelil tudi plaketo Občine Cerknica za 20 let uspešnega delovanja.

Folklorna skupina KD Rak, edinstvena skupina na območju notranjske regije, pripravlja predstavitve plesov posameznih regij, ki jih združujejo v spletke ter predstavljajo z ustrezno zgodovinsko umestitvijo. Vodi jo mentorica **Vida Žlogar**, predsednik sekcije pa je **Jure Žlogar**. Spleti so v osnovi namenjeni ohranjanju slovenskih običajev, šeg, predvsem pa predstavitvi notranjske narodne noše in notranjskih plesov, ki so bili slovenski javnosti domala neznani. ■

Naših 20

✍ Karmen Petrič 📷 Ljubo Vukelič

V soboto, 22. oktobra, se je v Kulturnem domu Cerknica odvijala prireditev Naših 20, s katero smo člani Kulturnega društva (KD) Rak Rakek proslavili 20 let obstoja. Na prireditvi, ki jo je povezovala **Maja Malc**, smo v pevski, plesni in govorni obliki predstavili bogato delovanje vseh osmih sekcij, obogatili pa smo jo z arhivskimi posnetki. Posnetke je strokovno pripravil **Rok Ule**, ki se mu ob tej priložnosti lepo zahvaljujemo. Dogodka so se udeležili tudi župan občine Cerknica **Marko Rupar**, vodja območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) **Jožica Mlinar** ter prvi predsednik KD **Aleš Štefancič**. V programu so sodelovali pevci Mešanega pevskega zbora Rak, Vokalna skupina Cluster, Folklorna skupina KD Rak Rakek ter gostje – mladinski pevski zbor Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek. Društvo je za svoje delovanje prejelo občinsko plaketo ter priznanje JSKD. Dolgoletna predsednica **Danica Štefancič**, ki se je ob tej priložnosti poslovila od funkcije predsednice, pa je prejela priznanje JSKD za delovanje v kulturi. Zelo uspešno jo je opravljala celih 16 let. Člani so se ji zahvalili s skromnim darilom. Priznanja so prejeli tudi člani, ki v društvu delujejo že vseh 20 let. Prireditev se je zaključila s skupno pesmijo in zakusko, ki so jo pripravile članice društva. ■

Avtorica: **Miša Gorjanc Mestek** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Telesna dejavnost in imunski sistem

V zadnjih dvajsetih letih so raziskovalci dokazali, da s tem, ko poskrbimo za zadostno količino primerne telesne dejavnosti, poskrbimo tudi za boljšo odpornost imunskega sistema.

Ugotovili so, da imajo veliko vlogo pri tem majhne molekule, ki se imenujejo miokini. Miokini so citokini (posredniki med elementi imunskega sistema), ki jih med telesno vadbo sproščajo mišične celice. Močno vplivajo na zmanjšanje visceralnega maščevja (maščoba, ki se kopiči okrog pasu in notranjih organov), delujejo protivnetno in sodelujejo pri obnavljanju tkiv. Ugotovili so tudi, da vplivajo na delovanje srca in krvnega obtoka, pozitiven vpliv pa imajo tudi na učinkovanje hormonov. Če želimo v našem telesu spodbuditi sproščanje miokinov, ki nam pomagajo pri premagovanju povzročiteljev raznih okužb in zvirajo kronična vnetja v telesu, je najbolj priporočljivo, da smo zmerno telesno dejavni. Kaj pa pravzaprav to pomeni? Poleg uporabe merilca srčnega utripa in opazovanja samega sebe (nekoliko pospešeno dihanje in srčni utrip, naše telo se že malo segreje) je najbolj uporaben t. i. pogovorni test: če lahko med dejavnostjo izgovorimo več kot tri besede, smo še vedno zmerno intenzivno aktivni; če moramo vmes zajeti sapo, pa je aktivnost intenzivnejša.

Redna zmerna telesna dejavnost ima tako veliko »stranskih učinkov«: pozitivno vpliva na delovanje srčno-žilnega sistema, mišično-skeletnega sistema, naših možganov, zmanjšuje maščobno maso in njeno razporejenost,

hormonsko ravnovesje, zavira vnetne procese, podpira obnavljanje celic, ne pozabimo pa tudi, da vpliva na naše razpoloženje, nam omogoča prijetno druženje in seveda še marsikaj drugega.

Zaključek je torej jasen! Gibanje nam omogoča daljše in predvsem kakovostnejše življenje! Tako da začnimo danes, vsak po svojih zmožnostih, že desetminutni sprehod na dan šteje. Izkoristimo jesenske dni za aktivnosti in v prihajajočem obdobju pogostejših obolenj se bomo lažje spopadali s patogeni v okolici.

Če bi želeli pri tem strokovno vodenje, pa vas vabim, da se obrnete na nas, na člane Zdravstvenovzgojnega centra Zdravstvenega doma Cerknica, kjer vam bomo z veseljem priskočili na pomoč. Več na 01 705 01 50, e-pošti zvc@zd-cerknica.si ali na spletni strani zd-cerknica.si.

**Društvo vabi k vpisu
novih članov.
Informiramo bolnike z
luskavico, izvajamo
izobraževanja in
ozaveščanje bolnikov.**

Društvo Psoriatikov Slovenije
Podružnica Notranjsko kraška
Jamska c. 9
6230 Postojna
Vodja podružnice:
Ivanka Bajt
tel. 051 622 056

**RECIKLAŽA VOZIL
PRODAJA REZERVNIH DELOV
ODKUP VOZIL - PRODAJA VOZIL**

Avtorosi d.o.o.
Ravbarkomanda 11
6230 Postojna
Tel.: 05 726 11 44
Gsm: 041 410 224 in 041 617 723
www.avtorosi.si

Pridobivanje izkušenj na Islandiji

V okviru programa Erasmus+, ki strokovnim delavcem omogoča pridobivanje delovnih izkušenj v tujini, smo navezali stik z vrtcem Holtakot v mestu Akureyri na Islandiji. Gre za vrtec, v katerem otroci večino časa, ne glede na vremenske razmere, preživljajo na prostem.

V tednu od 20. do 24. junija sva vrtec obiskali dve strokovni delavki Vrtca Martin Krpan Cerknica. Spoznali sva življenje in delo pri njih, ki je izjemno zanimivo in v marsičem drugačno od našega. Otroke učijo veščine za življenje in jih spodbujajo k samostojnosti na vseh področjih (pri skrbi zase, pri skrbi za varnost, pri razmišljanju ...). Z varnostjo so obremenjeni nepredstavljivo manj kot pri nas. Morava priznati, da naju je bilo kar strah gledati, kako otroci samostojno tekajo ob deroči reki, kako plezajo po skalah ali uporabljajo žago pri rezanju vej na drevesih v gozdu. Nikogar ne skrbi, ko si otrok npr. zmoči oblačilo ali si sezuje čevlje in hodi bos pri temperaturi nekaj več kot 10 stopinj Celzija. Medtem sva bili midve npr. oblečeni v zimskem kombinezonu.

Prijaznim gostiteljem sva predstavili Slovenijo, predvsem Cerknico in naš vrtec. Zaposleni so bili navdušeni nad drobno pozornostjo – čarovnicami, ki jih je izdelala naša strokovna delavka. Otroci so bili veseli igre spomin z motivi presihajočega Cerkniškega jezera in zemljevida Slovenije v obliki sestavljanke.

Prostega časa nisva imeli veliko, a nama je kljub temu uspelo raziskati mesto Akureyri in njegovo okolico.

Obisk vrtca na Islandiji je neprecenljiva izkušnja, s katero sva pridobili ogromno novega znanja, spoznali popolnoma drugačen pogled na predšolsko vzgojo, na skrb za varnost naših otrok. Znanje se je bilo treba v popolnoma tujem okolju, z neznanim in izjemno zahtevnim jezikom (na srečo sva lahko komunicirali tudi v angleščini). Takšna izkušnja ima pomemben vpliv ne le na strokovni, ampak tudi na osebni razvoj posameznika. Vsekakor bi jo priporočili vsakemu izmed nas.

Erna Zabukovec arhiv vrtca

Poletavci in NajPoletavci 2022

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica z enotami se je pod okriljem Mestne knjižnice Ljubljana poletni bralni akciji Poletavci (30 dni po 30 minut branja) za otroke od sedmega do dvanajstega leta pridružila peto leto zapored, akcijo NajPoletavci, ki je namenjena šolarjem od trinajstega do šestnajstega leta, pa je izpeljala drugič. Bralne sezname so mladi bralci do 10. septembra večinoma oddali v fizični obliki, nekaj jih je prispelo po klasični pošti ter prek spleta na naslov mladinski@kjc.si. Priznanje in poletavsko majico (donacija knjižnice) je pridobilo 221 Poletavcev in 40 NajPoletavcev. Skupna podelitev priznanj in majic ter žrebanje glavne nagrade, ki jo je prispeval Hervis, d. o. o., sta za

NajPoletavce potekala v cerkniški knjižnici 6. oktobra ob 17.00. Set za tenis na plaži je prejela **Živa Kovač**. Vsem NajPoletavcem je knjižnica poklonila tudi kino vstopnico za predstavo po izbiri. Podelitev in žrebanje za Poletavce pa sta potekala v Kulturnem domu (KD) Cerknica v soboto, 8. oktobra, ob 9.30. Po žrebanju Hervisove glavne nagrade (set za badminton), ki jo je dobila **Ava Černe Kerep**, so si pod deljenim, polovičnim donatorstvom knjižnice in KD Cerknica ogledali sinhronizirano risanko Tudi miši gredo v nebesa. Tisti, ki jim ni uspelo priti na skupno podelitev, lahko majice in priznanja do konca decembra prevzamejo v njim najbližji enoti knjižnice. (Naj)poletavsko priznanje lahko mladi bralci unovčijo kot eno prebrano knjigo za osvojitve bralne značke 2022/23. Celoten potek akcije je v knjižnici vodila **Anita Leskovec**, vodja mladinskega oddelka. Da se je zaključek (naj)poletavske akcije odvijal nemoteno, pa so pripomogle **Nevena Savič**, **Dominika Vovk Godeša** in **Karin Mlakar**. Poletavska krila zgodb lahko v domače in neznane svetove ponesejo vsakogar. Naj bralne dni vrtinči tudi jesenski čas.

Anita Leskovec arhiv KJUC

Svetovni dan učiteljev

Dan Rather:

»Sanje se večinoma uresničijo z učiteljem, ki verjame vate.«

5. oktobra praznujemo svetovni dan učiteljev, ki smo ga z različnimi dejavnostmi obeležili tudi na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica. V okviru mreže Unescovih pridruženih šol smo na naši šoli izvedli projekt Učenec poučuje. Sedmošolca **Paskal Dokler** in **Zoa Zemljič** sta prevzela vlogo učitelja in poučevala zgodovino v 5. a-razredu. Mlada učitelja sta bila vesela priložnosti pogleda izza katedra.

Ugotovila sta, da poklic učitelja ni enostaven, da je pester in zahteva veliko veščin, ki jih je nujno treba uporabiti za motiviranje učencev. Navdušenje je bilo tudi na drugi strani katedra, saj so učenci z zanimanjem spremljali pouk zgodovine in pridobili veliko novega znanja.

Mlajši otroški pevski zbor in fantovski zbor matične šole sta skupaj s povezovalcema **Marto Žeželj** in **Nadirjem Bojičem** ter harmonikarjem **Janom Žnidaršičem** pripravila krajši kulturni program, na katerega so bili povabljeni upokojeni učitelji naše šole. Povabila so bili zelo veseli, najbolj pa jih je navdušilo presenečenje fantov, ki so učiteljice po koncu programa povabili na ples. Obiskovalci so si v spremstvu ravnateljice **Ines Ožbolt** in nekaterih učiteljev ogledali tudi nove pridobitve šole in se odzvali povabilu na pogostitev.

Za presenečenje učiteljem pa so učenci šolske skupnosti razredne in predmetne stopnje poskrbeli že dan prej. Na vrata kabinetov in zbornice so prilepili prijazna sporočila, s katerimi so se jim zahvalili za njihovo požrtvovalnost, nasvete, znanje, nasmeh ... Prav vsi učitelji so bili ob prihodu v šolo prijetno presenečeni in sporočilo zelo veseli.

Nataša Korče

Rakovški osnovnošolci združili branje in gibanje

V tem letu je bila izhodišče Nacionalnega meseca skupnega branja misel irskega pisatelja in politika Richarda Steela (1672–1729), ki poudarja povezanost uma in telesa oziroma gibanja, športa in duševnega razvoja: »Branje je za duha to, kar je telovadba za telo.«

Tudi na Osnovni šoli (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek smo povezali branje in gibanje, pri čemer smo našli zanimive načine. Z učenci smo tako brali pri različnih učnih predmetih in se pri tem večkrat odpravili ven, v naravo. V učilnicah smo uredili bralne kotičke, ki so na predmetni stopnji povezani tudi z vsebino predmeta. Namenjeni so tako sprostitvi med odmori kot delu med poukom. Na hodnikih so učitelji športne vzgoje pripravili prav posebne bralno-gibalne naloge, ki imajo dvojno nalogo: da učenec bere in se giba – popolna združitev dveh temeljnih ciljev.

V tem mesecu smo se tudi večkrat odpravili v šolsko knjižnico in jo vključevali v pouk, s čimer smo spodbujali branje raznovrstnega gradiva. Pri razrednih urah smo se igrali didaktične igre, kjer smo prav tako brali in se gibali. Verjamemo, da so bile dejavnosti dobro sprejete in so dosegle svoj namen, zato bomo tovrstne aktivnosti nadaljevali celo šolsko leto. S tem bomo zagotovo še dodatno krepili bralno pismenost, ki je glavni cilj zaključujočega projekta OBJEM, katerega del smo kot razvojna šola že od leta 2017. Branje je in mora ostati temeljna vrednota vseh skupnosti, ki so zazrte v prihodnost. Poleg tega pa seveda ne smemo zanemariti vse bolj »sedečega« sveta, ki zahteva drugi temelj vsakega posameznika – to je gibanje. Če to združimo, dobimo zmagovalno kombinacijo, ali kot je zapisal Julian Barnes: »Človek sestavi dve stvari, ki prej nista bili povezani. In svet se spremeni. Ljudje takrat morda tega ne opazijo, ampak ni važno. Svet se je kljub temu spremenil.«

✉ Silvestra Kotar 📷 arhiv šole

Mladi in dediščina

Po skoraj dvoletnem pripravljalnem obdobju je naša šola letos postala članica mreže Unesco pridruženih šol. Člani ASPnet delujemo v duhu kulture miru in nenasilja, strpnosti, sodelovanja, sprejemanja drugačnosti, v skrbi za osebni razvoj posameznika in za ohranitev naravne in kulturne dediščine ter našega skupnega doma – planeta Zemlje. Delo šol, ki smo članice ASPnet, temelji na štirih stebrih učenja: učiti se, da bi vedeli; učiti se delati; učiti se bivati in učiti se živeti skupaj. Učitelji in učenci sodelujemo v različnih projektih, ki jih vodijo šole članice. Državni projekt, ki ga bomo celo šolsko leto izvajale članice mreže, je Dediščina v rokah mladih. Naša šola se bo posvetila dediščini, ki je vezana na Cerkljansko jezero. Kot uvod v državni projekt je bilo 30. septembra v Semiču srečanje šol ASPnet. Našo šolo sta zastopali Meta in Hana Ivana Dimic, spremljala ju je učiteljica Hani Miklič. Učenci sta spoznali dediščino Bele krajine, preizkusili tehniko izdelovanja belokranjskih pisanic in spoznali svoje vrstnike iz drugih šol.

✉ Tjaša Torul 📷 arhiv šole

Čarobne rokice

Na drugi ustvarjalni delavnici Čarobne rokice si je vsak otrok naredil nahrbtnik in vrečko za copate.

Nahrbtnik smo okrasili s tehniko odtiskovanja. Uporabili smo jesenske akrilne barve – rumeno, oranžno, rdečo, zeleno in rjavo, jih zmešali, v to mešanico pomočili polovico jabolka in ga odtisnili na blago. Ko se je barva na blagu posušila, smo s flomastrom jabolku narisali še podrobnosti.

Pri vrečkah za copate smo se naučili uporabljati servietno tehniko. Potrebovali smo lepilo, čopič in serviet oziroma papirnati prtice. Otroci so sami izbirali med čudovitimi motivi. Malce težjo oviro je predstavljala razplastitev servieta, toda spretni rokice so se tudi tu hitro znašle. Motiv so morali natančno prilepiti na vrečko. Pri tem je bilo pomembno, kako so lepilo nanašali in koliko so ga uporabili. Mamice smo prosili, da so čez en dan, ne prej, zlikale naše izdelke preko peki papirja, da so bili še lepši. Mislite, da nam je uspelo? Seveda je! Nastali so čudoviti izdelki, o čemer priča tudi fotografija.

✉ 📷 Ivanka Kovšca

Spoznavali smo slovenski znakovni jezik

September je mesec novih začetkov in čas, ko šolske prostore znova preplavita otroški smeh ter klepet. Septembra pa obeležujemo tudi kar nekaj dni, ki so povezani z osebami s primanjkljaji na slušnem področju. Zadnji teden septembra je mednarodni teden gluhih, 23. september svetovni dan znakovnega jezika, 30. september pa svetovni dan gluhonemih. Učenci 5. b-razreda Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek smo se poskusili živeti v vlogo ljudi, ki ne slišijo oz. ne morejo govoriti. Razmišljali smo o svojih najljubših zvokih in besedah, ki jih najraje izgovorimo, nato pa raziskovali slovenski znakovni jezik. Spoznali smo abecedo, kretnje za pozdrave, dneve v tednu in predstavitev imena, priimka, naslova bivanja ... Najbolj všeč nam je bila kretnja, ki pomeni »rad te imam«. Na koncu smo se vsi strinjali, da moramo biti nadvse hvaležni za zmožnosti in sposobnosti, ki jih imamo, ter spoštovati tiste, ki so drugačni od nas.

✉ 📷 Monika Derenčin

Boštjan Ule

V vlogi vodje panoge za tek in biatlon pri Smučarskem klubu Cerknica je eden najzaslužnejših za izgradnjo biatlonskega centra Srebrno jezero in za dvig priljubljenosti te športne panoge v občini. Letos spomladi je postal predsednik Zbora za biatlon in s tem pomemben član vodstva Smučarske zveze Slovenije. Biatlon je njegov šport že od začetka osnovne šole.

Pravi, da mu je šport »dal kruh«, saj se je prek njega naučil marljivosti, reda in vztrajnosti, kar mu je pozneje koristilo v poslovnem svetu in v zasebnem življenju. Konec lanskega leta je nasledil **Milana Gornika** in postal predsednik Športne zveze Cerknica ter svojo vlogo razširil na celoten šport v občini.

Boštjan Ule se je rodil leta 1976, odraščal je v Loški dolini. Prvih osem let ukvarjanja z biatlonom je preživel v Smučarskem klubu Loška dolina, ob vstopu v srednjo elektro šolo pa se je preselil v Ljubljano in tam nadaljeval treninge v Smučarskem klubu Brdo. Zaključeni

šoli je sledilo služenje vojaškega roka, po začetnem vojaškem usposabljanju je preostali del odslužil kot športnik in treniral biatlon na Pokljuki.

Od leta 1993 do leta 1997 je bil član slovenske mladinske reprezentance. Ob prvi zaposlitvi v Ljubljani je pri enaindvajsetih letih lastno športno kariero zaključil. Takrat je še štiri leta živel v bližini prestolnice, zatem pa se je preselil nazaj na Notranjsko. Z ženo **Tamaro** in tremi otroki – **Jurijem, Joštom** in **Julijo** – zadnjih šestnajst let živi v Grahovem. Od leta 2005 dela na področju energetike v lastnem podjetju Elgo-Nova, kjer glavno dejavnost predstavljata elektro oskrba objektov in izgradnja sončnih elektrarn.

Njegova prva pomembnejša vodstvena funkcija v športu se je začela leta 2013, ko je postal predsednik Smučarskega kluba Loška dolina. Sredi drugega mandata je s položaja odstopil in delo nadaljeval v občini Cerknica. Znotraj Smučarskega kluba Cerknica je na Boštjanovo pobudo začela nastajati sekcija za tek na smučeh in biatlon, katere vodja je postal v letu 2019. Takrat je skupaj z ekipo začel razvijati idejno zasnovo o biatlonskem centru v Cerknici, za katerega pravi, da je njegov četrti otrok. Po dogovoru za uporabo z lastnikom parcel (Agrarno skupnostjo Cerknica ter Ribiško družino Cerknica), predstavniki občine in Športne zveze Cerknica so naslednje leto stekla gradbena dela priprave strelišča, tekaške proge in infrastrukture za umetno zasneževanje. Konec leta je

bil center že v polni uporabi, Boštjanova želja pa je, da v nadaljnjih dveh letih zaživi samostojno in neodvisno od večjih ter nepredvidenih finančnih vložkov. Ob ideji gradnje vsakega novega športnega objekta in širitvi športnih panog v lokalni skupnosti pa izpostavi prvi izziv, ki se mu poraja – zagotavljanje ustreznega strokovnega kadra, kar pa je marsikje zelo zahtevno.

Svojo vlogo v cerkniški športni zvezi vidi kot pomočnistim, ki imajo namen ustvarjati nove ideje s področja športa in vključevati nove športne panoge,

hkrati pa želi omogočiti pravilno in pošteno delitev sredstev med članke zveze, ki aktivno delujejo.

V lokalnem okolju se mu zdi ključno podpirati predvsem dejavnosti, ki vključujejo otroke in mladino. Njegov glavni motiv dela v športu je pri otrocih in mladih povečati zanimanje za šport. Predvsem se mu zdi izjemnega pomena, da imajo mlajši v času razvoja do konca srednje šole na voljo dejavnosti, prek katerih razvijajo delovne navade, gradijo odgovornost ter se tako lažje ognejo škodljivim navadam ter negativnemu vplivu družbe. Podobno pot skozi šport omogoča svojim otrokom. Sebe

v večletni lokalni športni zgodbi vidi pri gradnji še katerega za skupnost pomembnega športnega objekta. Na lokaciji nordijskega centra razmišlja o širitvi stez za tek na rokah, izvedljiv se mu zdi tudi projekt gradnje drsališča, ki bi povezal tradicijo (drsanje na jezeru), zagotovil varnost ter prebivalcem in športnim društvom omogočal ukvarjanje s športi na ledu dlje časa, kot je zmrznjeno jezero.

Boštjan poudari, da so vse funkcije v športu, ki jih sicer opravlja z veseljem in neko dolgoročno vizijo, neprofesionalne in neplačane – poudari, da poleg rednih sponzorstev v delo v športu vloži veliko volje in časa. Izvedba projektov in nemoten potek tekočih dejavnosti pa ne bi bila izvedljiva brez nesebične pomoči prijateljev, družine in sodelavcev.

Dan cerkniških biatloncev

✍️ Tamara Ule 📷 arhiv SK Cerknica

V nedeljo, 16. oktobra, je bil na Pokljuki spet dan cerkniških biatloncev, tekmovalcev Smučarskega kluba (SK) Cerknica! Zmagovalka dneva je bila nedvomno **Manca Caserman**, ki je v absolutni ženski kategoriji zasedla 4. mesto in bila seveda zmagovalka med mlajšimi mladinkami. **Vitan Ule** je po nekaj preizkušnjah, ko se mu je za las izmuznilo prvo mesto, zmagal v kategoriji mlajši dečki. **Nika Pelan** nas že razvaja s svojimi dosežki in je ponovno pometla s konkurenco med starejšimi deklicami. Tudi **Kiara Sterle** nas je pozdravila s stopničkom, osvojila je tretje mesto med starejšimi mladinkami. Tudi ostali cerkniški biatlonci, ki niso bili na stopničkah, so tekmovali zelo dobro. Za številne je bila dolžina proge, na kateri so prvič nastopili, znaten zalogaj. Njihove uvrstitve so iz tekme v tekmo boljše in velika pohvala trenerski ekipi **Romanu Hitiju**, **Evi Baraga** in **Denisu Turšiču** za dobro vodenje trenažnih procesov. ■

Državno prvenstvo v poljskem lokostrelstvu

✍️ Miha Melink

V soboto, 24. septembra, je v Gornjem Gradu potekalo Državno prvenstvo v poljskem lokostrelstvu (Arrowhead 12 + 12) v organizaciji Lokostrelskega kluba Gornji Grad in Lokostrelske zveze Slovenije. Tekmovanje je potekalo v naravi po bolj ali manj razgibani progi, kjer je bilo razporejenih 24 tarč (črna lica z rumenimi centri, premer 20, 40, 60 in 80 centimetrov). Tekmovalci so streljali po tri puščice v tarčo. Pri polovici tarč je bila razdalja od strelskega mesta do tarče poznana, na drugi polovici pa so morali tekmovalci sami oceniti razdaljo. Na tekmovalstvu so nastopili tudi lokostrelci Telesno-kulturnega društva (TKD) Sovica, ki so dosegli odlične rezultate. Lokostrelstvo je lep in atraktiven šport, primeren za vse generacije, zato vabimo vse, ki bi se radi preizkusili v tej veščini, da se nam pridružite na treningih, ki potekajo vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure v nekdanji Brestovi menzi. Vpis je mogoč vse leto. ■

ŠPORTNI SEMAFOR

Biatlon:

Državno prvenstvo (DP) in Pokal Slovenije v letnem biatlonu, individualno, najdaljši biatlonski tekmi, Pokljuka (16. 10. 2022)

Smučarski klub (SK) Cerknica

- Manca Caserman**, 1. mesto DP (mlajše mladinke, 10 km), 4. mesto absolutno
- Nika Pelan**, 1. mesto DP (starejše deklice, 6 km)
- Vitan Ule**, 1. mesto DP (mlajši dečki, 4 km)
- Kiara Sterle**, 3. mesto DP (mladinke, 10 km), 9. mesto absolutno
- Ajda Špitalar**, 4. mesto DP (mlajše mladinke, 10 km), 16. mesto absolutno
- Lovro Zalar**, 10. mesto DP (mlajši mladinci 12 km), 18. mesto absolutno
- Julija Ule**, 11. mesto DP (starejše deklice, 6 km)
- Luka Predanič**, 13. mesto DP (mlajši dečki, 4 km)
- Maj Turšič**, 15. mesto DP (mlajši dečki, 4 km)
- Gaja Štimac**, 16. mesto DP (mlajše deklice, 4 km)

Vid Baraga, 16. mesto DP (mlajši dečki, 4 km)

Jaka Predanič, 17. mesto DP (starejši dečki, 6 km)

Občani občine Cerknica, ki tekmujejo za SK Loška dolina.

Kleia Hace, 2. mesto (mlajše deklice, 4 km)

Mija Črv Štritof, 21. mesto (mlajše deklice, 4 km)

Matic Andrej Beber, 32. mesto (mlajši dečki, 4 km)

Kiara Hace, 2. mesto (mladinke, 10 km)

Gašper Ožbolt, 2. mesto (mladinci, 12 km)

David Zabukovec, 13. mesto (mladinci, 12 km)

Tekmovanje v poletnem biatlonu na zračnem orožju, Nadlesk (8. 10. 2022)

SK Cerknica

- Nika Pelan**, 1. mesto (starejše deklice)
- Vitan Ule**, 2. mesto (mlajši dečki)
- Gaja Štimac**, 13. mesto (mlajše deklice)
- Val Črnelj**, 14. mesto (mlajši dečki)
- Jaka Predanič**, 16. mesto (starejši dečki)
- Jakob Komidar**, 18. mesto (mlajši dečki)
- Luka Predanič**, 19. mesto (mlajši dečki)

Julija Ule, 22. mesto (starejše deklice)

Vid Baraga, 22. mesto (mlajši dečki)

Lovro Ivanetič, 26. mesto (mlajši dečki)

Lukas Žigart, 31. mesto (mlajši dečki)

Lokostrelstvo:

Državno prvenstvo v poljskem lokostrelstvu (Arrowhead 12 + 12), Gornji Grad (24. 9. 2022)

TKD Sovica

Goli lok – mlajše od 13 let

Beti Zalar, 1. mesto

Goli lok – mlajše od 15 let

Mojca Ivančič, 3. mesto

Ukrivljeni lok – mlajši od 13 let

Mitja Korošec, 1. mesto

Ukrivljeni lok – mlajši od 15 let

Urban Gostiša, 2. mesto

Goli lok – starejši od 50 let

Vladislav Šivec, 6. mesto

NRP je eden od zmagovalcev nagrade Natura 2000

Notranjski regijski park (NRP) je s prijavo Izboljšanje stanja območij Natura 2000 na presihajočem Cerkniškem jezeru z renaturacijo struge Stržena po mnenju strokovne žirije zmagovalac v kategoriji varstvo vrst in habitatnih tipov v območjih Nature 2000.

Slovenska nagrada Natura 2000 ob 30-letnici programa LIFE in Nature 2000 v Evropski uniji in 18-letnici Nature 2000 v Sloveniji nagraduje dobre prakse upravljanja z območji Nature 2000 z dolgoročnimi učinki. Osemčlanska strokovna žirija je ocenjevala 21 prijav v petih kategorijah, med katerimi se je 16 prijav uvrstilo v finalni izbor. Podelitve slovenskih nagrad Natura 2000 šestim zmagovalcem bodo potekale na enomesečni turneji po Sloveniji. Vsi zmagovalci bodo znani do sredine novembra.

Osemčlanska strokovna žirija je pri prijavi NRP izpostavila pomen celovitega pristopa upravljanja območij Nature 2000, ki vključuje tako varovanje vrst Nature 2000, hidrološko renaturacijo struge Stržena, vzpostavitev mirnih območij kot tudi usmerjanje obiska z inovativnimi in bogatimi doživetji za obiskovalce. Obnova struge Stržena je prvi primer v Sloveniji, ki je vodo potoka vrnil v prvotno strugo na tako dolgem odseku. Zato je po oceni komisije prijava NRP pomemben prispevek naravovarstvenim prizadevanjem v Sloveniji.

Na prvi postaji turneje slovenske nagrade Natura 2000 v novem Centru za obiskovalce Cerkniško jezero sta nagrado prevzela direktor NRP **Matevž Podjed** in župan občine Cerknica **Marko Rupar**.

Plaketo slovenske nagrade Natura 2000 je NRP podelila **Maja Cipot**, vodja LIFE integriranega projekta za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji

(LIFE-IP NATURA.SI) na Ministrstvu za okolje in prostor. Ob tem je povedala: »Natura 2000 tudi s programom LIFE že 30 let varuje naravno dediščino slovenskega in evropskega pomena. Z nagrado želimo izpostaviti dobre prakse organizacij in projektov za upravljanje območij Nature 2000 v Sloveniji z dolgoročnimi učinki. Notranjski regijski park je s celovitim pristopom upravljanja dveh območij Nature 2000 izvedel izjemno delo, ki tako prispeva k ciljem varstva narave kot tudi omogoča pristna doživetja za obiskovalce.«

Direktor NRP Matevž Podjed je ob podelitvi povedal: »Iskreno bi se rad zahvalil najprej ekipi sodelavcev, ki se je izkazala kot spreten, kreativen in učinkovit tim. Taki projekti so pač timsko delo. Hvala županu za nenehno podporo in domačinom za razumevanje ter zelo pomembne podatke. Pri teh projektih ne gre le za renaturacijo Stržena, pač pa celovit pristop k upravljanju Cerkniškega jezera. Projekti so jezerskemu ekosistemu prinesli vodo, domačinom in obiskovalcem urejeno infrastrukturo za obisk, vsem, ki so jezero proučevali in ga ohranjali, pa spomenik – Center za obiskovalce. Zelo sem vesel, da je tak projekt kot izstopajočega prepoznala tudi strokovna žirija slovenske nagrade Natura 2000. Tako ohranjam upanje, da v varstvu narave stvari razumemo enako.«

Župan Marko Rupar je poudaril dobro sodelovanje med občino in NRP: »V Občini Cerknica imamo 41 odstotkov območij Nature 2000 in zato je skrb za ohranjanje narave zelo pomembna. Slovenska nagrada Natura 2000 je rezultat dobrega sodelovanja vseh – občank in občanov, občine in Notranjskega parka. Le s skupnimi močmi bomo naravo ohranili tudi za prihodnost.«

20 let Notranjskega regijskega parka

V Kulturnem domu Cerknica je 6. oktobra potekala prireditev ob 20-letnici Notranjskega regijskega parka (NRP), ki jo je povezovala **Katarina Braniselj**. V letu 2002 so ga ustanovili z odlokom o zavarovanem območju narave. Pobudnik za nastanek NRP je bil **Valentin Schein**, takratni župan in nato dolgoletni direktor parka, danes pa strokovni svetovalec direktorja. Slovesnost so popestrili člani zasedbe Sozvočja Slovenije trio, Folklorna skupina Kulturnega društva Rak Rakek, **Miha Plantarič** in **Sabina Peklaj**. V vlogi Janeza Vajkarda Valvazorja je nastopil **Miha Razdrih**. Kot poseben gost je na oder prišel kontroverzni filozof Slavoj Žižek (imitator **Jure Mastnak**). O pomenu zavarovanega območja so spregovorili župan **Marko Rupar**, direktor NRP **Matevž Podjed** ter Valentin Schein. ■

Metulji Notranjske, njihova danes in jutri

Center za obiskovalce Cerkniško jezero poleg interaktivnih vsebin ponuja tudi dogodke, kot bo novembrsko brezplačno predavanje **Stanislava Čičerova** z naslovom »Metulji Notranjske, njihova danes in jutri«. Predavanje bo v četrtek, 10. novembra, ob 17.00.

Udeleženci si bodo lahko ogledali predstavitev vseh dnevnih metuljev Notranjske, ki jih je Stanislav Čičerov, član Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije, ujel v svoj objekt. Izvedeli bomo marsikaj zanimivega o teh pisanih letalcih, dotaknili pa se bomo tudi njihovega pomena za okolje, v katerem sobivamo. Udeleženci bodo lahko dobili brezplačne plakate s fotografijami dnevnih metuljev in knjižico Metulji naših vrtov. ■

Večer s fotografi

V počastitev 20. rojstnega dneva Notranjskega regijskega parka (NRP) je Kulturni dom Cerknica 3. oktobra gostil peterico izjemnih cerkniških fotografov: **Zorana Vidriha**, **Sebastjana Zeliča**, **Grego Žorža**, **Blaža Žnidaršiča** in **Tineta Šubica**. Vsak od njih je predstavil pet svojih fotografij, pripovedoval o njihovem ozadju in v sproščenem klepetu z moderatorko večera **Evo Kobe** razkrival ozadje nastanka fotografij ter svoj odnos do fotografiranja. Izvedeli smo marsikatero zanimivo ali zabavno anekdoto, razpredali niti skrivnosti fotografskih veščin in uživali v izjemnih fotografijah. V pogovoru z vsemi smo ugotovili, da mora imeti fotograf za dobro fotografijo tudi znanje – pa ne le tehnično, fotografsko, ampak mora dobro poznati tudi motiv fotografiranja. Njihove najboljše fotografije si lahko ogledate tudi v fotogaleriji, objavljeni na spletni strani NRP. ■

Izdelovanje drevaka

Zavod Pajn je 8. oktobra pripravil predpremiero etnografskega filma Izdelovanje drevaka v režiji **Jasne Hribernik**. Direktorica Zavoda Pajn in Hiše izročila **Ljoba Jenče** je tudi pobudnica vpisa enote izdelovanje drevaka v Uradni register nesnovne kulturne dediščine. Kustodinja za etnografski film v Slovenskem etnografskem muzeju **Nadja Valentinčič Furlan** je predstavila pomen vpisa. Direktor Notranjskega parka **Matevž Podjed** je poudaril, da se kulturna in naravna dediščina v zavarovanih območjih prepletata, težava pa je, ker sta področji na državni ravni ločeni na dve instituciji. Ljoba Jenče je podelila certifikate čuvar izročila za petletno pedagoško delovanje prenosa nesnovne kulturne dediščine. Za veščine na področju lanarstva je certifikat prejela **Mateja Premrl**, na področju destiliranja ga je dobil **Marko Cvetko**, za kovaštvo **Lenart Perko** in za izdelovanje drevaka **Toni Lovko**. ■

38 | Slivniški pogledi | november 2022

Jesenski cvetlični sejem

22. oktobra je bilo na Rakeku živahno in stojnice so obiskovalcem nudile bogat nabor cvetlic (Vrtnarija Čeč) ter domačih (Eko kmetija Ileršič, Eko kmetija Knap in Čebelarstvo društvo Rakek) in rokodelskih (Craftart, Rerum in OŠ Rakek) izdelkov. Turistično društvo (TD) Rakek je poskrbelo za tople napitke in pala-

činke. Medtem sta v prostorih rakovške knjižnice potekala zanimiva predavanja **Vanesa Husića** o jesenskih opravilih na vrtu ter

otroška delavnica poslikave kamenčkov, ki jo je pripravilo Kulturno društvo Rak Rakek. TD Rakek je podelilo zahvale skrbnikom in skrbnicam štirinajstih okrasnih površin, ki se nahajajo na Rakeku, v Dovcah, Slivicah, na Uncu in v Ivanjem selu, ter se jim tako zahvalilo za njihovo delo in čas, ki ga namenijo za lepši videz kraja. Zahvalo pa smo podelili tudi odboru Krajevne skupnosti Rakek za njihovo podporo pri izvedbi programov. Za zaključek pa so nas s svojim plesom razveselile še članice plesne skupine Frajle. Iskrena hvala vodi rakovške knjižnice **Neveni Savič** in **Karmen Petrič** iz KD Rak Rakek za vso pomoč in soustvarjanje dogodka. Za letos pa se delo še ni končalo, saj nas 3. decembra čaka še Miklavžev sejem. Vabljeni!

Barbara Šivec Katarina Intihar

Čestitke

harmonikarjema!

15. oktobra je v Mirni Peči potekalo tekmovanje harmonikarjev za nagrado **Lojzeta Slaka**. Sodelovalo je več kot 80 tekmovalcev. Med njimi tudi dva učenca Glasbene šole Marinšek z Rakeka, ki sta dosegla odlične rezultate. **Luka Debevec** (na fotografiji zgoraj) z Unci in **Mitja Jernejčič** (na fotografiji spodaj) iz Slivic sta prejela zlato plaketo.

Vili Marinšek

Ognjeni krst Šercerjeve brigade

15. oktobra smo se zbrali na krajši spominski slovesnosti pred spomenikom narodnoosvobodilnega boja (NOB) v vasi Padež na Pokojišču. S krajšim kulturnim programom ter orisom zgodovinskih dogodkov s strani predsednika Združenja borcev za vrednote NOB Vrhnika **Mirana Štupica** smo obeležili spomin na 80. obletnico prvega spopada druge slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade »Ljubo Šercer« s slovenskimi belogardisti in italijanskim okupatorjem (13. oktober 1942).

Drago Frlan

Fotografija Mateja Zalokarja na naslovnici!

Konec julija je ekipa jamskega fotografa **Mateja Zalokarja** z asistentoma **Markom** in **Ano Matičič** odšla na srečanje jamskih fotografov v južni Franciji. Prihajamo iz majhnega jamskega društva Rakek, pa vendar smo dobili povabilo na ta dogodek. Tako smo se v narodnem parku kanjona reke Ardèche pridružili drugim mednarodno priznanim fotografom iz Nemčije, Madžarske, Japonske, Amerike, Brazilije, Anglije in Avstralije. Prav vsi poznajo Slovenijo, predvsem Križno jamo in Rakov Škocjan, večina je tam tudi že fotografirala. Med pogovorom jih je kar nekaj omenilo, da se jim zdi dežela pod Javorniki med najlepšimi, kar so jih videli, zagotovo pa, da ima najugodnejše pogoje za jamarstvo. Gre za ljudi, ki zares veliko potujejo in so videli tudi najbolj skrite kraje sveta. Če smo se po tem počutili kar nekoliko privilegirane, smo potem dobili še možnost obiska nekaterih sicer strogo zaprtih jam v parku. Med drugim smo se tako odpravili na dolg pohod po soteski, do jame Midroi. Ta je sprva široka in prostorna, potem pa ozka in zahtevna; po seriji kaminov pa pridemo v popolnoma drugačne rove, z veliko helektitnega okrasja, kakršnega pri nas praktično ne poznamo. Zaradi zaprtega tipa te jame smo imeli spremstvo profesionalnega domačega jamarja **Judicaela**. Do tja smo občudovali njegovo opremljanje vrhne tehnike, ki je zelo napredno, tam pa smo se morali soočiti s čiščenjem blata iz vse naše opreme. Prav tako smo tam pustili kombinezone, le za fotografski model smo imeli rezervno čisto obleko. Sprehodili smo se ob motivih, ki so sanje vsakega fotografa, vendar zaradi zahtevnosti do tja ne pridejo. Ravno fotografija iz te jame je na končni predstavitvi požela največ navdušenja. In tudi zanimanje angleškega in ameriškega urednika. Samo nekaj dni pozneje, prav tako na srečanju v Franciji, je mandat predsednice mednarodne speleološke zveze dobila naša rojakinja **Nadja Zupan Hajna** iz Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU. Za naslovnico oktobrske izdaje Ameriške speleološke zveze pa je bila izbrana fotografija slovenske jamarke v francoski jami. Gre za posebno vrsto priznanja v fotografiji, zato vse čestitke fotografu Mateju Zalokarju!

NSS NEWS

Marko Matičič Matej Zalokar

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetiijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V oktobru so 90. rojstni dan praznovali **Marija Nared** iz Dobca, **Štefanija David** iz Cerknice, **Franciška Kovačič** z Milave, **Magdalena Kovačič** z Bločic in **Jožefa Simčič** iz Begunj pri Cerknici.

Napovednik

V novembru ...

Brezplačen vpis

V novembru prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu. Ob vpisu vas čaka darilna slikanica.

📍 KJUC z enotami

Z žabico v knjižnico

Za otroke do 15. leta. Ob izposoji s svojo člansko izkaznico dobite nalepko. Za sedem zbranih nalepk prejmete darilo. 📍 KJUC z enotami

Literarna uganka

Mesečna uganka za učence do 9. razreda 📍 KJUC z enotami

Uganka za modrijančke

Mesečna uganka za predšolske otroke in učence do 3. razreda 📍 KJUC z enotami

Telovadba z Gordano

Brezplačna funkcionalna vadba za odrasle. Vsako sredo in petek od 18.00 do 19.00 🕒 Prijave na: druzinski.center.cerknica@gmail.com 📍 in 📍 Večgeneracijski družinski center Cerknica

Individualno psihosocialno svetovanje

Brezplačna realitetna terapija s Sanjo Ivič po dogovoru
🕒 druzinski.center.cerknica@gmail.com
📍 in 📍 Večgeneracijski družinski center Cerknica

Slovenščina za učence priseljence

Brezplačna delavnica za otroke
🕒 Vsako sredo od 16.00 do 17.00.
Prijave na: center.petka@gmail.com.
📍 in 📍 Center za mlade Petka

Ponavljamo angleščino

Brezplačna delavnica za otroke
🕒 Vsako sredo od 17.00 do 18.00.
Prijave na: center.petka@gmail.com.
📍 in 📍 Center za mlade Petka

Torek, 8. november

Pevska raziskovalnica

Brezplačna delavnica za odrasle
🕒 Prijave na: druzinski.center.cerknica@gmail.com
🕒 17.45 📍 in 📍 Večgeneracijski družinski center Cerknica

Viljem Gogala: Potopis

Predstavitve knjige in predavanje o romarskih poteh
🕒 18.00 📍 Knjižnica Rakek 📍 KJUC

Orkester

Art film – drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Sreda, 9. november

Srečanje skupine za pomoč svojcem oseb, obolenih za demenco

🕒 Kontakt: Lea Ješelnik – 040 458 015 🕒 16.30 📍 in 📍 DEOS, Center starejših Cerknica

Zaključek Notranjskega tekaškega pokala

Podelitev priznanj
🕒 Vstop prost 🕒 18.00
📍 KD Cerknica 📍 Občina Cerknica in Športna zveza Cerknica

Bralni klub

Beremo: Isabel Allende – Paula.
🕒 18.00 📍 in 📍 KJUC

Jože Drab in Andreja Tomšič Drab:

Najvišji vrhovi evropskih držav

Predstavitve knjige in vzponov zakoncev Drab na vse najvišje vrhove 48 evropskih držav
🕒 19.00 📍 in 📍 KJUC

Četrtek, 10. november

Dopoldanski kino: Olga

Art film – športna drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 10.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Novembrski hokuspokus

Pravljica ura z ustvarjalno delavnico
🕒 Za otroke od četrtega leta dalje.
Prijave na 01 709 10 78.
🕒 17.00 📍 in 📍 KJUC

Fragmenti 2.0

Odprtje likovne razstave ustvarjalcev mlajše generacije
🕒 Vstop prost 🕒 18.00
📍 in 📍 Galerija Krpan Cerknica

Naših 20

Odprtje razstave del likovne sekcije KD Rak Rakek
🕒 Razstava bo na ogled do 7. decembra. 🕒 18.00 📍 Knjižnica Rakek 📍 KJUC in KD Rak Rakek

Stanislav Čičerov: Metulji Notranjske, njihova danes in jutri

Brezplačno predavanje
🕒 17.00 📍 Center za obiskovalce Cerkniško jezero 📍 NRP

Petek, 11. november

Novembrski hokuspokus

Pravljica ura z ustvarjalno delavnico
🕒 Za otroke od četrtega leta dalje.
Prijave na 01 709 10 78.
🕒 17.00 📍 in 📍 KJUC

Vesela pošastna družina 2

Art film – animirana pustolovščina
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 17.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Črni panter: Wakanda za vedno

Film – akcijska avantura
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Sobota, 12. november

Globina tesnobe

Glasbeno-plesna predstava
🕒 Abonma in izven, vstopnina: 18 €
🕒 20.00 📍 in 📍 KD Cerknica

Nedelja, 13. november

Hrastovo srce

Film – dokumentarni
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 17.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Ne puščaj sledi

Film – politična drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Ponedeljek, 14. november

Pravljica ura z ustvarjalno delavnico

🕒 Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).
📍 Knjižnica Rakek
🕒 17.00 📍 KJUC

Torek, 15. november

Pravljica ura z ustvarjalno delavnico

🕒 Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek).
📍 Knjižnica Rakek 🕒 17.00 📍 KJUC

Pr'Hostar 2%

Film, komedija
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Četrtek, 17. november

Včasih je lušno b'lo

🕒 18.30 📍 Knjižnica Rakek
📍 KJUC in KD Rak Rakek

Petek, 18. november

Cerkniško jezero: biser Notranjske

Odprtje 2. avtorske razstave Tineta Šubica
🕒 18.00 📍 in 📍 KJUC

Moderni pristopi k poučevanju

Brezplačno predavanje za odrasle
🕒 Prijave na: druzinski.center.cerknica@gmail.com
🕒 19.30 📍 in 📍 Večgeneracijski družinski center Cerknica

Sobota, 19. november

Medved in mali

Lutkovna spletenka

🕒 Polhkov abonma in izven, vstopnina: 6 € 🕒 10.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Vesela pošastna družina 2

Art film – animirana pustolovščina
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 17.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Padec

Film – adrenalinski triler
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Nedelja, 20. november

Pohod na Križno goro po starih poteh

🕒 Potrebna je predhodna prijava do petka, 11. novembra, na tel. št. 041 632 153 ali na info@krizna-jama.si. Udeležba je brezplačna. Pohod je srednje težak in primeren za vse starosti. Trajal bo od 3 do 4 ure.
🕒 9.00 📍 Kmetija Tekavča ograda, Lipsenj 32

Torek, 22. november

Epidemija narcisizma

Predavanje Luke Agreža
🕒 18.30 📍 OŠ Cerknica
📍 Večgeneracijski družinski center Cerknica

Četrtek, 24. november

Olga

Art film – športna drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Petek, 25. november

Nik Škrlec: Zdrava pamet

Možganska monokomedija
🕒 Vstopnina: 17 €
🕒 20.00 📍 KD Cerknica
📍 Nik Škrlec in KD Cerknica

Sobota, 26. november

Kapa

Art film – družinska drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 17.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Fabelmanovi

Film – drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Nedelja, 27. november

Kapa

Art film – družinska drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 17.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Sarajevo safari

Art film – dokumentarni film
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

Ponedeljek, 28. november

Bralna skupina za osebnostni razvoj

Beremo: Ester in Jerry Hicks
Osupljiva moč čustev.
🕒 17.00 📍 KJUC
📍 Fani Černigoj in KJUC

Torek, 29. november

Sprostiti pesti

Art film – drama
🕒 Vstopnina: 5 € 🕒 19.00
📍 in 📍 KD Cerknica

5. november–6. december

MK GLINA

Razstava unikatnih izdelkov rokodelke in ustvarjalke iz gline Kristine Matičič
🕒 V času urnika cerkniške knjižnice
📍 V razstavni vitrini cerkniške knjižnice 📍 KJUC

Do 9. novembra

Picasso po naše

Razstava del mozaične sekcije KD Rak Rakek
🕒 V času urnika rakovške knjižnice
📍 Knjižnica Rakek 📍 KJUC

Samostojna razstava čipk članice klekljarske sekcije KD Rak Rakek Vide Ferfila

🕒 V času urnika rakovške knjižnice
📍 Knjižnica Rakek 📍 KJUC

10. november–6. december

Picasso po naše

Razstava del mozaične sekcije KD Rak Rakek
🕒 V času urnika cerkniške knjižnice 📍 in 📍 KJUC

11. november–7. december

Jeep'43 v sliki in besedi

Razstava zbirke Luke Zalokarja
🕒 V času urnika rakovške knjižnice
📍 Knjižnica Rakek 📍 KJUC

Do 14. novembra

Razstava fotografij pesnika Jožeta Udoviča

🕒 V času urnika cerkniške knjižnice
📍 in 📍 KJUC

Do 30. novembra

Božični okrasni zgodovinskega združenja bele hiše

Razstava iz zbirke Anite Leskovec
🕒 V času urnika cerkniške knjižnice
📍 V vitrini mladinskega oddelka
📍 KJUC

Megatrganka Bobek in barčica

Razstavljajo otroci starejših skupin (2021–2022) VVZ Martin Krpan Cerknica z enotama Grahovo, Rakek.
🕒 V času urnika cerkniške knjižnice
📍 Na ogled na mladinskem oddelku
📍 KJUC

V decembru ...

Petek, 2. december

Božičnica 2022

Koncert Jureta Počkaja s Pozabljenim orkestrom
🕒 Darilo občankam in občanom s simbolično vstopnino 5 €
🕒 19.00 📍 KD Cerknica
📍 Občina Cerknica in KD Cerknica

LEGENDA:

🕒 Informacije

🕒 Kdaj

📍 Kje

📍 Organizator